

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

8 Αυγούστου 2018

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 3286

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 6391

Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Επιστήμες Περιβάλλοντος» του Τμήματος Περιβάλλοντος της Σχολής Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
(συνεδρία 35/31.05.2018)

Έχοντας υπόψη:

- Τις διατάξεις του π.δ. 83/1984 (ΦΕΚ Α' 31) «Ίδρυση Πανεπιστημίου Αιγαίου, Ιονίου Πανεπιστημίου και Πανεπιστημίου Θεσσαλίας» όπως ισχύει.

- Τη διάταξη του άρθρου 1 του π.δ. 155/2009 σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 46 έως 49 του π.δ. 160/2008 (ΦΕΚ 220 Α' /03.11.2008) και με τις διατάξεις των άρθρων 13 - 15 του «Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας».

- Τις διατάξεις του άρθρου 13 παρ. 2 περ. ιε και του άρθρου 33, παραγρ. 2, και 45 του ν.4485/2017 «Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 114/04.08.2017, τ.Α'),

- Την υπ' αριθμ. 2742/27.04.2018 απόφαση της Συγκλήτου (αριθμ. συνεδρίας 34/25.04.2018) με θέμα «Επανάδρυση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Επιστήμες Περιβάλλοντος», Τμήμα Περιβάλλοντος, Σχολή Περιβάλλοντος».

- Την υπ' αριθμ. 08/21.03.2018 Συνέλευση του Τμήματος Περιβάλλοντος με την οποία καταρτίστηκε ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επιστήμες Περιβάλλοντος».

- Το υπ' αριθμ 35/31.05.2018 πρακτικό της συνεδρίασης της Συγκλήτου, θέμα 10.1. «Ίδρυση/Επανάδρυση Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών Τμημάτων του Ιδρύματος».

- Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού,

και

- Το ΦΕΚ 2778/τ.Β' (12.07.2018), στο οποίο δημοσιεύθηκε η ανωτέρω απόφαση της Συγκλήτου που αφορά

στην επανίδρυση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Επιστήμες Περιβάλλοντος», αποφασίζει και εγκρίνει τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του Π.Μ.Σ. με τίτλο «Επιστήμες Περιβάλλοντος», όπως αυτός καταρτίστηκε στην υπ' αριθμ. 08/21.03.2018 Συνέλευση του Τμήματος Περιβάλλοντος της Σχολής Περιβάλλοντος, ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 1.

Γενικές Αρχές

Ο δεύτερος κύκλος σπουδών συνίσταται στην παρακολούθηση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) και ολοκληρώνεται με την απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) όπως ορίζεται σχετικά στην παράγραφο 1 του άρθρου 30 του ν.4485/2017.

1.1 Αποστολή Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών

Τα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών του Π.Α. οδηγούν στην απόκτηση Διπλωμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) που είναι ακαδημαϊκοί τίτλοι υψηλού επιπέδου. Μέσω της συστηματικής μελέτης, της ανάπτυξης της κριτικής σκέψης και της έρευνας επιδιώκουν την παραγωγή νέας γνώσης και την προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας.

1.2 Στόχοι των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών

Το Π.Α. διοργανώνει προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών τα οποία στοχεύουν, σύμφωνα με την παρ. 1 άρθρο 30 ν. 4485/2017:

- στην περαιτέρω προαγωγή της γνώσης, την ανάπτυξη της έρευνας και των τεχνών, καθώς και την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας,

- στην υψηλού επιπέδου εξειδίκευση των πτυχιούχων σε θεωρητικές και εφαρμοσμένες περιοχές συγκεκριμένων γνωστικών κλάδων, ειδικές θεματικές ενότητες ή επιμέρους κλάδους των γνωστικών αντικειμένων του πρώτου κλάδου σπουδών των οικείων Τμημάτων.

Επιπλέον, τα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών του Π.Α. στοχεύουν:

- στην καλλιέργεια γνώσης και εξειδίκευσης, με βάση τους διεθνείς κανόνες δεοντολογίας και ηθικής της έρευνας, που εξυπηρετούν τις ανάγκες της κοινωνίας·

- στην προαγωγή της γνώσης και της έρευνας, μέσα σε ένα ελεύθερο ακαδημαϊκό περιβάλλον, που παρέχει το υψηλότερο ποιοτικά εκπαιδευτικό επίπεδο, καθώς και ευρύτατες ευκαιρίες στους φοιτητές και στις φοιτήτριες για να καταστούν χρήσιμοι και χρήσιμες για την κοινωνία·

- στην εκπαίδευση φοιτητών και φοιτητριών έτσι ώστε αφενός, μεν, να κατανοήσουν τις θεωρίες και τις μεθοδολογικές προσεγγίσεις που σχετίζονται με κάθε περιοχή εξειδίκευσης, αφετέρου, δε, να εμπνευστούν, για να παράξουν και να εφαρμόσουν νέες θεωρίες και νέες μεθοδολογικές προσεγγίσεις·

- στην ανάπτυξη και τη διεύρυνση συνεργασιών σε εκπαιδευτικό και ερευνητικό επίπεδο με εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα της ημεδαπής και της αλλοδαπής, με προσφορά ικανού αριθμού προγραμμάτων και σε άλλες (εκτός της ελληνικής) γλώσσες·

- στην προετοιμασία διπλωματούχων ικανών για επιτυχή σταδιοδρομία τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα.

Άρθρο 2.

Ίδρυση Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών

Το Π.Α. ιδρύει, οργανώνει και λειτουργεί τα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών και απονέμει Διπλώματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4485/17 (Α' 114) «Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» όπως κάθε φορά ισχύουν.

2.1 Διαδικασία Ίδρυσης νέου Π.Μ.Σ.

Το νομικό πλαίσιο ίδρυσης/επανίδρυσης μονομηματικού Π.Μ.Σ. περιγράφεται στο άρθρο 32 του ν. 4485/2017 και το νομικό πλαίσιο ίδρυσης/επανίδρυσης Δι-ατμηματικού/Δι-ιδρυματικού Π.Μ.Σ. περιγράφεται στα άρθρα 32 και 43 του ν.4485/2017. Διευκρινίσεις, επί των ως άνω διαδικασιών, αποτυπώνονται στις σχετικές τυποποιηθείσες διαδικασίες του Ιδρύματος που έχουν κοινοποιηθεί στα Παν/κα Τμήματα.

2.2 Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών

Ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών κάθε Π.Μ.Σ. καταρτίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, εγκρίνεται από τη Σύγκλητο, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αναρτάται στον διαδικτυακό τόπο του Τμήματος και κοινοποιείται στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (παρ. 1 άρθρο 45 ν.4485/2017). Η ίδια διαδικασία εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις τροποποίησης του Κανονισμού.

Στον παρόντα Κανονισμό παρουσιάζονται η δομή και οι κανόνες λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) με τίτλο «ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ» – «M.Sc. in ENVIRONMENTAL SCIENCES» του Τμήματος Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αιγαίου (Π.Α.) το οποίο απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).

Οι διατάξεις του εξειδικεύουν και συμπληρώνουν το νομικό πλαίσιο που δίδει τις μεταπτυχιακές σπουδές και συγκεκριμένα τις διατάξεις του ν.4485/2017.

Ειδικότερα, στον Κανονισμό του Π.Μ.Σ. καθορίζονται όλα τα θέματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 45 του προαναφερόμενου νόμου.

Κάθε υποψήφιος/α, που επιλέγει για να φοιτήσει στο ΠΜΣ, θα πρέπει να λαμβάνει εγκαίρως γνώση του παρόντος Κανονισμού και να αποδέχεται τους κανόνες λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

Ο παρών Κανονισμός αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

Άρθρο 3.

Σκοπός του ΠΜΣ

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ» – «M.Sc. in ENVIRONMENTAL SCIENCES» εντάσσεται στον στρατηγικό σχεδιασμό του Πανεπιστημίου Αιγαίου, διέπεται από επιστημονική συνοχή και αποσκοπεί στην περαιτέρω προαγωγή της γνώσης, την ανάπτυξη της έρευνας, την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας, στην υψηλού επιπέδου εξειδίκευση των διπλωματούχων σε θεωρητικές και εφαρμοσμένες περιοχές συγκεκριμένων γνωστικών κλάδων, ειδικές θεματικές ενότητες ή επιμέρους κλάδους των γνωστικών αντικείμενων του πρώτου κύκλου σπουδών του οικείου Τμήματος.

Αντικείμενο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι η κατάρτιση μεταπτυχιακών φοιτητών στις περιβαλλοντικές επιστήμες μέσω εφαρμοσμένης έρευνας.

Οι σπουδές στις Επιστήμες του Περιβάλλοντος αποσκοπούν στην ανάλυση της σχέσης ανάμεσα στον άνθρωπο και στις βιολογικές, οικολογικές και φυσικοχημικές συνθήκες που αλληλοεπηρεάζονται. Αναλύονται οι διεργασίες και οι επιπτώσεις στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, αναζητούνται επωφελείς πολιτικές και διαχειριστικές προσεγγίσεις και αναπτύσσονται τεχνολογικές διεργασίες που αποσκοπούν στη βιώσιμη διαχείριση του περιβάλλοντος.

Το Πρόγραμμα εστιάζει στην ανάπτυξη από τους φοιτητές ενός πλαισίου (θεωρητικού ή/και πειραματικού) σε θέματα αιχμής του περιβάλλοντος μετά από παρακολούθηση ειδικών σεμιναρίων. Η ολοκλήρωση του προγράμματος απαιτεί:

Α) την υποβολή πρωτότυπου επιστημονικού άρθρου, το οποίο θα πρέπει να έχει υποβληθεί προς δημοσίευση σε εγκεκριμένο επιστημονικό περιοδικό με κριτές, και

Β) την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας με καθαρή συνεισφορά στην απόκτηση νέας επιστημονικής γνώσης.

Άρθρο 4.

Αρμόδια Όργανα/Επιτροπές για την ίδρυση-λειτουργία του ΠΜΣ

Για την ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. αρμόδια όργανα/επιτροπές είναι:

1. Το Πρυτανικό Συμβούλιο
2. Η Σύγκλητος του Ιδρύματος.
3. Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ε.Μ.Σ)
4. Η Συνέλευση του Τμήματος
5. Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ.
6. Ο Διευθυντής ή η Διευθύντρια του Π.Μ.Σ. (και ο/η Αναπληρωτής/τρια του/της Διευθυντή/ντριας
7. Επιτροπή Αξιολόγησης και Επιλογής Μεταπτυχιακών Φοιτητών/τριων

8. Εξαμελής Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή (Ε.Σ.Ε.).

4.1 Πρυτανικό Συμβούλιο (παρ. 5 άρθρο 30 του ν. 4485/2017)

Σύμφωνα με την παρ. 5 άρθρο 30 ν.4485/2017, «το Πρυτανικό Συμβούλιο του οικείου Ιδρύματος έχει την ευθύνη της τήρησης του νόμου, σε ό,τι αφορά στην οργάνωση και λειτουργία των Π.Μ.Σ. και την εκπόνηση διδακτορικών διατριβών, του Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών, που προβλέπεται στο άρθρο 45».

4.2 Σύγκλητος (παρ. 2 άρθρο 31 ν.4485/2017)

Η Σύγκλητος είναι το αρμόδιο όργανο για τα θέματα ακαδημαϊκού, διοικητικού, οργανωτικού και οικονομικού χαρακτήρα του Π.Μ.Σ.. Επίσης, η Σύγκλητος ασκεί όσες αρμοδιότητες σχετικά με τα Π.Μ.Σ. δεν ανατίθενται από το νόμο ειδικώς σε άλλα όργανα (παρ. 2 άρθρο 31 ν.4485/2017).

4.3 Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών (παρ. 5 άρθρο 32 και παρ. 6 και 7 άρθρο 31 ν.4485/2017)

Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών αποτελείται από τον/την Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, που εκτελεί χρέη Προέδρου και τους/τις Κοσμήτορες του οικείου Ιδρύματος, ως Μέλη. Τα μέλη της Επιτροπής δεν αμείβονται για τη συμμετοχή τους σε αυτή. Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών εξετάζει τις εισηγήσεις για την ίδρυση νέων Π.Μ.Σ. σύμφωνα με την παρ. 5 άρθρο 32 ν.4485/2017.

4.4 Συνέλευση του Τμήματος (παρ. 3 άρθρο 31 και παρ. 1 ν.4485/2017)

Η Συνέλευση του οικείου Τμήματος

1. εισηγείται στη Σύγκλητο δια της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών για την αναγκαιότητα ίδρυσης Π.Μ.Σ. σύμφωνα με το άρθρο 32

2. ορίζει τα Μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής

3. κατανέμει το διδακτικό έργο μεταξύ των διδασκόντων του Π.Μ.Σ.

4. συγκροτεί επιτροπές επιλογής/εξέτασης των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών/τριων

5. διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης για την απονομή του Δ.Μ.Σ.

6. ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που προβλέπεται από τις διατάξεις του ν.4485/2017.

4.5 Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) (παρ. 5 και 8 του άρθρου 31 και παρ. 2 άρθρου 44 του ν.4485/2017)

Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ. απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, οι οποίοι έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο και εκλέγονται από τη Συνέλευση του Τμήματος για διετή θητεία, κατά τη λήξη της οποίας με ευθύνη του Δ/ντη συντάσσεται απολογισμός του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του ΠΜΣ καθώς και των λοιπών δραστηριοτήτων του. Η θητεία του Προέδρου της Σ.Ε. μπορεί να ανανεωθεί μία φορά. Ο/Η Πρόεδρος της Σ.Ε. έχει ταυτόχρονα και το ρόλο του/της Διευθυντή/τριας του Π.Μ.Σ.

Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και το συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και:

- Εισηγείται στη Συνέλευση την κατανομή του διδακτικού έργου μεταξύ των διδασκόντων/ουσων του ΠΜΣ.

- Ορίζει τον/την επιβλέποντα/ουσα και τα μέλη της τριμελούς επιτροπής εξέτασης διπλωματικών εργασιών (άρθρο 34 παρ.4 ν. 4485/2017).

- Εξετάζει φοιτητικά θέματα όπως αιτήσεις αναστολής φοίτησης, μερικής φοίτησης, παράτασης σπουδών, διαγραφής φοιτητών/τριων, αναγνώρισης μαθημάτων από προηγούμενη μεταπτυχιακή εκπαίδευση κλπ και εισηγείται σχετικά στη Συνέλευση του Τμήματος.

- Εισηγείται στη Συνέλευση την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών του Π.Μ.Σ., την πρόσκληση επισκεπτών καθηγητών, τους όρους και προϋποθέσεις απονομής υποτροφιών επίδοσης στους/στις φοιτητές/τριες και κάθε άλλο θέμα που αφορά την ακαδημαϊκή λειτουργία του προγράμματος.

4.6 Διευθυντής/ντρια Π.Μ.Σ. (παρ. 8 άρθρο 31 ν.4485/2017)

Ο/Η Δ/ντης/τρια είναι Μέλος Δ.Ε.Π. πρώτης βαθμίδας ή της βαθμίδας Αναπληρωτή/ώτριας Καθηγητή/ητριας του Τμήματος, του ίδιου ή συναφούς αντικείμενου με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ., είναι επίσης Μέλος της ΣΕ και ορίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος, μαζί με τον Αναπληρωτή ή την Αναπληρώτρια, από τα εκλεγμένα μέλη της Σ.Ε. για διετή θητεία (ΥΠΕΠΘ εγκύκλιος, 163204/Ζ1/29.9.2017), χωρίς επιπλέον αμοιβή για το διοικητικό του έργο ως Διευθυντής/ντρια. Ο Διευθυντής ή η Διευθύντρια προεδρεύει της Συντονιστικής Επιτροπής και εισηγείται στα αρμόδια όργανα του ιδρύματος για τα σχετικά με το Π.Μ.Σ. θέματα. Ο μέγιστος αριθμός συνεχόμενων θητειών του Διευθυντή ή της Διευθύντριας ορίζεται σε δύο (2).

Ο Διευθυντής ή η Διευθύντρια του ΠΜΣ:

α) Συγκαλεί σε συνεδρίαση τη ΣΕ.

β) Καταρτίζει την ημερήσια διάταξη των εν λόγω συνεδριάσεων, λαμβάνοντας υπόψη εισηγήσεις των μελών και οργάνων του ΠΜΣ.

γ) Εισηγείται τη διαδικασία για την αναπλήρωση μελών επιτροπών λόγω κένωσης θέσης.

δ) Έχει την ευθύνη σύνταξης του προϋπολογισμού και απολογισμού του Προγράμματος, τους οποίους υποβάλλει στη Συνέλευση για έγκριση.

ε) Είναι υπεύθυνος/η για την παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού και για την έκδοση των εντολών πληρωμής των σχετικών δαπανών.

στ) Με ευθύνη του/της απερχόμενου/ης Δ/ντη/ριας, κατά τη λήξη της θητείας της ΣΕ συντάσσεται αναλυτικός απολογισμός του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του ΠΜΣ, καθώς και των λοιπών δραστηριοτήτων του, με στόχο την αναβάθμιση των σπουδών, την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, τη βελτιστοποίηση των υφιστάμενων υποδομών και την κοινωνικά επωφελή χρήση των διαθέσιμων πόρων του ΠΜΣ. Ο απολογισμός κατατίθεται στο οικείο Τμήμα στο οποίο ανήκει το ΠΜΣ (άρθρο 44 του ν. 4485/2017).

Ο/Η Διευθυντής/ια του Π.Μ.Σ., κατόπιν απόφασης της Συνέλευσης, εκδίδει και υπογράφει τις εντολές πληρωμής των σχετικών δαπανών και συνυπογράφει τις συμβάσεις ανάθεσης έργου, σύμφωνα με τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό. Η Συνέλευση του Τμήματος, κατόπιν εισήγησης του Δ/ντη του Π.Μ.Σ. (ή της ΣΕ), θα αποφασίσει

σίζει ως προς την οικονομική διαχείριση και ειδικότερα ως προς την έγκριση των δαπανών του προγράμματος και θα πιστοποιεί τη σχέση εκπαιδευτικών αναγκών του συγκεκριμένου προγράμματος με τις εκάστοτε αιτούμενες δαπάνες.

Ο/Η Αναπληρωτής/τρια Διευθυντής/ντρια του ΠΜΣ είναι Καθηγητής ή Αναπληρωτής/τρια Καθηγητής/τρια και εκπληρώνει τα καθήκοντα του/της Διευθυντή/τριας σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας του/της.

4.7 Επιτροπή Εξέτασης/Επιλογής Υποψηφίων Μεταπτυχιακών Φοιτητών και Φοιτητριών (άρθρο 31, παρ. 3δ του ν. 4485/2017)

Η Επιτροπή αποτελείται από τουλάχιστον τρία Μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Έργο της Επιτροπής αποτελούν τα παρακάτω:

- Αξιολόγηση όλων των υποβληθέντων δικαιολογητικών, σύμφωνα με την κείμενη Νομοθεσία και τα ακαδημαϊκά κριτήρια που τυχόν έχουν τεθεί σύμφωνα με την παράγραφο 2 άρθρο 34 του ν. 4485/17. (Ο έλεγχος της πληρότητας των δικαιολογητικών ενεργείται από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. και του Τμήματος).

- Έλεγχος της γλωσσικής επάρκειας.

- Διενέργεια προσωπικών συνεντεύξεων

Η τελική κατάταξη των Υποψηφίων με βάση τη λίστα κριτηρίων του Προγράμματος και η πρόταση επιλογής Υποψηφίων με βάση την κατάταξη αυτή, υποβάλλονται προς επικύρωση στη Συνέλευση του Τμήματος. Η Συνέλευση του Τμήματος, μπορεί να συγκροτήσει επιπλέον Επιτροπές όπου αυτή κρίνει απαραίτητο. Όλες οι προτάσεις ή αποφάσεις των Επιτροπών εγκρίνονται από τη Συνέλευση του Τμήματος.

4.8 Εξαμελής Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή (Ε.Σ.Ε.), (άρθρο 44 παρ. 3 επομ. του ν. 4485/2017).

Η Ε.Σ.Ε. είναι αρμόδια για την εξωτερική ακαδημαϊκή αξιολόγηση των Π.Μ.Σ. Τα πέντε

(5) Μέλη της Ε.Σ.Ε. είναι Μέλη Δ.Ε.Π. α' βαθμίδας, αναπληρωτή και επίκουρο άλλων Α.Ε.Ι. ή ερευνητές από ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13 Α του ν. 4310/2014, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, συμπεριλαμβανομένων των Ερευνητικών Κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών, ή επιστήμονες της αλλοδαπής ή της ημεδαπής, οι οποίοι έχουν τα προσόντα που προβλέπονται για τους/τις επισκέπτες/ριες διδάσκοντες/ουσες στην παράγραφο 5 του άρθρου 36, του αντίστοιχου επιστημονικού πεδίου, και με την προϋπόθεση ότι δεν υπηρετούν ως διδάσκοντες/ουσες σε Π.Μ.Σ. της Σχολής. Το έκτο μέλος είναι μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια της Σχολής.

Η θητεία των μελών είναι πενταετής, με δυνατότητα ανανέωσης, εκτός από τον/την φοιτητή/τρια, του οποίου η θητεία είναι ετήσια.

Η ιδιότητα του/της Προέδρου, ο τρόπος επιλογής του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας, καθώς και κάθε ειδικότερο θέμα που αφορά στη συγκρότηση, τη λειτουργία και τη διοικητική υποστήριξη της Επιτροπής, καθορίζονται με απόφαση της Συγκλήτου που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 5.

Αριθμός Εισακτέων

Ο αριθμός εισακτέων κατ' έτος ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε είκοσι (20) μεταπτυχιακούς/ες φοιτητές/τριες.

Ο ανώτατος αριθμός των εισακτέων μεταπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών καθορίζεται στο Φ.Ε.Κ. ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

(βλέπετε και παρακάτω άρθρο 8, περιπτ. 8.5 για τα Μέλη των κατηγοριών Ε.ΔΙ.Π. ΕΕΠ και Ε.Τ.Ε.Π.)

Επιπλέον ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών ανά διδάσκοντα/ουσα του Π.Μ.Σ. ανέρχεται σε 0.15 (3/20), ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στα ΠΜΣ του Τμήματος σε σχέση με τον αριθμό των προπτυχιακών φοιτητών/τριών του Τμήματος είναι 0.12 (47/411) και σε σχέση με τον αριθμό των διδασκόντων/ουσων του Τμήματος είναι 1.42 (47/33) (άρθρο 45 παρ. 1β του ν. 4485/2017).

Τα ανωτέρω στοιχεία δίνονται κατά προσέγγιση και ανταποκρίνονται στα δεδομένα του έτους σύνταξης του Κανονισμού.

Άρθρο 6.

Κατηγορίες Πτυχιούχων

Στο ΠΜΣ γίνονται δεκτοί και δεκτές κάτοχοι τίτλου του πρώτου κύκλου σπουδών Α.Ε.Ι (Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι.) της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Επίσης, γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι από τα Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Σ.Ε.Ι.) της χώρας, ήτοι οι απόφοιτοι από τη Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων, από τη Σχολή Ναυτικών Δοκίμων και από τη Σχολή Ικάρων (άρθρο 88 ν.3883/2010 ΦΕΚ 167/24-9-2010, τ.Α'). Επίσης, γίνονται δεκτοί και πτυχιούχοι από τη Σχολή Αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας (άρθρο 38 ν.4249/2014 (ΦΕΚ 73 Α')) Επίσης, γίνονται δεκτοί επί πτυχίω φοιτητές και φοιτήτριες των ιδρυμάτων της ημεδαπής, υπό την προϋπόθεση ότι θα έχουν ολοκληρώσει τις υποχρεώσεις τους και θα έχουν προσκομίσει σχετική βεβαίωση μέχρι την ημερομηνία εγγραφής τους στο Π.Μ.Σ.

Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών δεν απονέμεται σε φοιτητή/τρια του/της οποίου/ας ο τίτλος σπουδών πρώτου κύκλου από ίδρυμα της αλλοδαπής δεν έχει αναγνωριστεί από το Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), σύμφωνα με το ν. 3328/2005 (Α' 80) –σχετ. άρθρο 34 παρ. 7 του ν. 4485/2017.

Άρθρο 7.

Επιλογή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριων

Σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4485/2017 (παρ. 2 του άρθρου 34), τα ακαδημαϊκά κριτήρια που συνεκτιμώνται για την επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριων, είναι ιδίως, ο βαθμός του πτυχίου, η βαθμολογία στα μαθήματα που είναι σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ., η επίδοση σε πτυχιακή εργασία, όπου αυτή προβλέπεται στον πρώτο κύκλο σπουδών, καθώς και η σχετική ερευνητική ή επαγγελματική δραστηριότητα του υποψηφίου. Προϋπόθεση για την επιλογή αποτελεί η επαρκής γνώση μιας τουλάχιστον γλώσσας πέραν της γλώσσας διεξαγωγής του ΠΜΣ, δηλαδή πέραν της αγγλικής. Το επίπεδο γλωσσομάθειας που απαιτείται, αναφέρεται στον παρόντα Κανονισμό.

Η Συνέλευση του Τμήματος, δύναται να καθορίσει με απόφασή της τις λεπτομέρειες εφαρμογής των κριτηρίων, τον ορισμό συμπληρωματικών κριτηρίων τα αποτελέσματα των οποίων συνεκτιμώνται κατά την επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών.

Άρθρο 8.

Διαδικασίες επιλογής

8.1. Προκήρυξη

Κάθε χρόνο το Π.Μ.Σ. του Τμήματος, μετά από απόφαση της Συνέλευσης δημοσιεύει, τουλάχιστον έναν (1) μήνα πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων, προκήρυξη, σε πρόσφορο μέσο συμπεριλαμβανομένης και της ιστοσελίδας του οικείου Τμήματος και του Ιδρύματος, σχετική με το Π.Μ.Σ. του οποίου η έναρξη έχει προγραμματισθεί για το αμέσως επόμενο ακαδημαϊκό έτος ή εξάμηνο σπουδών.

Στην προκήρυξη αναφέρονται οι προϋποθέσεις εισαγωγής, οι κατηγορίες πτυχιούχων, ο αριθμός εισακτέων, ο τρόπος εισαγωγής, τα κριτήρια επιλογής η διενέργεια συνέντευξης, οι προθεσμίες υποβολής αιτήσεων καθώς και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κλπ.

8.2 Υποβολή αιτήσεων

Οι αιτήσεις των Υποψηφίων πρέπει να συνοδεύονται από τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά σύμφωνα με την προκήρυξη. Η αίτηση και τα ηλεκτρονικά αντίγραφα των δικαιολογητικών κατατίθενται στο ηλεκτρονικό σύστημα του Πανεπιστημίου Αιγαίου «Ναυτίλος» (<https://nautilus.aegean.gr/>). Έντυπα αντίγραφα κατατίθενται κατά την εγγραφή.

Απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

1. Αίτηση υποβολής υποψηφιότητας
2. Αναλυτικό Βιογραφικό σημείωμα
3. Φωτοτυπία πτυχίου/δίπλωματος ή Βεβαίωση Περάτωσης Σπουδών
4. Πιστοποιητικό Αναλυτικής Βαθμολογίας προπτυχιακών μαθημάτων με ακριβή βαθμό πτυχίου ή διπλώματος.
5. Δημοσιεύσεις σε περιοδικά με κριτές, εάν υπάρχουν
6. Εκτεταμένη περίληψη της πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας

7. Αποδεικτικά επαγγελματικής ή ερευνητικής δραστηριότητας, εάν υπάρχουν

8. Φωτοτυπία δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας (ή Διαβατηρίου)

9. Δύο συστατικές επιστολές στο ειδικό Έντυπο Συστατικής Επιστολής που βρίσκεται στο σύστημα «Ναυτίλος», εκ των οποίων η μια τουλάχιστον να προέρχεται από καθηγητή ο οποίος έχει διδάξει τον υποψήφιο.

11. Πιστοποιητικό γλωσσομάθειας αγγλικής γλώσσας, επιπέδου B2 ή ανώτερο (τα αποδεικτικά επάρκειας της αγγλικής γλώσσας παρουσιάζονται αναλυτικά πιο κάτω).

12. Τεκμηρίωση γνώσης μιας γλώσσας, πέραν της αγγλικής. Τέλος, οι υποψήφιοι/ες μπορούν να καταθέσουν κάθε άλλο στοιχείο που, σύμφωνα με τη γνώμη τους, θα συνέβαλε ώστε η Επιτροπή Αξιολόγησης να σχηματίσει πληρέστερη άποψη για το επιστημονικό και ερευνητικό προφίλ τους.

Οι φοιτητές/τριες από ιδρύματα της αλλοδαπής πρέπει να προσκομίσουν πιστοποιητικό αναγνώρισης του

τίτλου σπουδών α' κύκλου από τον ΔΟΑΤΑΠ, σύμφωνα με το άρ.34, παρ. 7 του ν. 4485/2017.

8.3 Κριτήρια επιλογής

Η επιλογή των εισακτέων πραγματοποιείται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- Βαθμός πτυχίου /δίπλωματος: Βαθμός x 1 μονάδα
- Αναλυτική Βαθμολογία στα προπτυχιακά μαθήματα, που είναι σχετικά με το γνωστ. αντικείμενο του Π.Μ.Σ. (μέσος όρος βαθμολογίας): Μέσος όρος βαθμολογίας x 1 μονάδα

- Επίδοση στην Διπλωματική Εργασία, όπου αυτή προβλέπεται στον πρώτο κύκλο σπουδών: Βαθμός x 2 μονάδες Πιστοποιημένη γνώση της αγγλικής γλώσσας, ως απαραίτητη προϋπόθεση σε επίπεδο καλής γνώσης (πιστοποιητικό επιπέδου B2 ή ανώτερο) (Το επίπεδο γλωσσομάθειας της ξένης γλώσσας αποδεικνύεται με τους εξής τρόπους:

α) Κρατικό Πιστοποιητικό του ν. 2740/1999, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 19 του άρθρου 13 του ν. 3149/2003,

β) Πτυχίο Ξένης Γλώσσας και Φιλολογίας ή Πτυχίο Ξένων Γλωσσών Μετάφρασης και Διερμηνείας της ημεδαπής ή αντίστοιχο και ισότιμο σχολών της αλλοδαπής,

γ) Πτυχίο, προπτυχιακό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα ή διδακτορικό δίπλωμα οποιουδήποτε αναγνωρισμένου ιδρύματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της αλλοδαπής,

δ) Απολυτήριο τίτλο ισότιμο των ελληνικών σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, εφόσον έχουν αποκτηθεί μετά από κανονική φοίτηση τουλάχιστον έξι ετών στην αλλοδαπή.

Η άδεια επάρκειας διδασκαλίας ξένης γλώσσας δεν αποδεικνύει τη γνώση ξένης γλώσσας (π.δ. 347/2003). Οι υποψήφιοι που είναι κάτοχοι της σχετικής άδειας πρέπει να προσκομίσουν επικυρωμένο αντίγραφο και ακριβή μετάφραση του τίτλου σπουδών βάσει του οποίου εκδόθηκε η άδεια επάρκειας διδασκαλίας ξένης γλώσσας).

- Ερευνητική ή επαγγελματική δραστηριότητα σχετική με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ.: 20 μόρια για ένα χρόνο εμπειρίας με προσαύξηση κατά 50% για την ύπαρξη περισσότερων ετών ανεξάρτητα από τον αριθμό τους.

- Δημοσιεύσεις σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά: 20 μόρια για την 1η δημοσίευση, με προσαύξηση κατά 50% για την ύπαρξη περισσότερων δημοσιεύσεων ανεξάρτητα από τον αριθμό τους.

- Δημοσιεύσεις σε ελληνικά επιστημονικά περιοδικά: 15 μόρια για την 1η δημοσίευση, με προσαύξηση κατά 50% για την ύπαρξη περισσότερων δημοσιεύσεων ανεξάρτητα από τον αριθμό τους.

- Ανακοινώσεις σε διεθνή συνέδρια με κριτές: 15 μόρια για την 1η ανακοίνωση, με προσαύξηση κατά 50% για την ύπαρξη περισσότερων ανακοινώσεων ανεξάρτητα από τον αριθμό τους.

- Ανακοινώσεις σε εθνικά συνέδρια: 10 μόρια για την 1η ανακοίνωση, με προσαύξηση κατά 50% για την ύπαρξη περισσότερων ανακοινώσεων ανεξάρτητα από τον αριθμό τους.

- Δύο Συστατικές επιστολές εκ των οποίων η μια τουλάχιστον να προέρχεται από καθηγητή ο οποίος έχει διδάξει τον υποψήφιο: 5 μόρια έκαστη.

- Προφορική συνέντευξη: 80 μόρια.

8.4 Κατάρτιση Πίνακα Αξιολόγησης

Με βάση τα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 8.3 του παρόντος Κανονισμού, η Επιτροπή Επιλογής κατάρτιζε τον Πίνακα Αξιολόγησης των υποψηφίων και τον καταθέτει προς έγκριση στη Συνέλευση.

Ειδικότερα:

α) Η Επιτροπή Επιλογής κατάρτιζε αρχικά έναν πλήρη κατάλογο όσων έχουν υποβάλει αίτηση.

β) Απορρίπτει τους/τις υποψηφίους/ες που δεν πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις εισαγωγής στο Π.Μ.Σ.

γ) Καλεί σε συνέντευξη όσους/ες υποψηφίους/ες πληρούν τα ελάχιστα τυπικά κριτήρια, όπως αυτά ορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις και τον παρόντα Κανονισμό (τίτλος σπουδών α' κύκλου, γνώση αγγλικής γλώσσας επιπέδου B2 και άνω, επαρκής γνώση μίας τουλάχιστον γλώσσας πέραν της γλώσσας διεξαγωγής του Π.Μ.Σ.), σε ημερομηνία και ώρα που γνωστοποιείται εγκαίρως από τη Γραμματεία Π.Μ.Σ. και την ιστοσελίδα του Τμήματος. Η συνέντευξη πραγματοποιείται από τα Μέλη της οικείας Επιτροπής Επιλογής.

δ) Ιεραρχεί βαθμολογικά τους/τις υποψηφίους/ες και εισηγείται την τελική επιλογή.

ε) Κατάρτιζε τον τελικό πίνακα επιλογής, ο οποίος περιλαμβάνει τους επιτυχόντες/ουσες, τυχόν επιλαχόντες/ουσες και τυχόν απορριφθέντες/είσες. Ο τελικός πίνακας των επιτυχόντων/ουσων εγκρίνεται και επικυρώνεται από τη Συνέλευση. Ο πίνακας με τους/τις επιλεγέντες/είσες καθώς και τυχόν επιλαχόντες/χούσες αναρτάται στο ηλεκτρονικό σύστημα ανάρτησης αποφάσεων «Διαύγεια» και στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ.

8.5 Εγγραφή επιλεγέντων/εισων στο ΠΜΣ

Οι επιλεγέντες/είσες εγγράφονται στο ΠΜΣ εντός της προθεσμίας που ανακοινώνεται από τη Γραμματεία προσκομίζοντας για την εγγραφή τους τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στην ανακοίνωση.

Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός ή περισσότερων φοιτητών/τριων, θα κληθούν αν υπάρχουν, οι επιλαχόντες/ουσες, με βάση τη σειρά τους στον συγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα, να εγγραφούν στο Πρόγραμμα.

Μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. που πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 8 άρθρο 34 ν.4485/2017, μπορούν να εγγραφούν ως υπεράριθμοι (έναν/μία ανά Π.Μ.Σ. και ανά έτος) μετά από αίτησή τους σε Π.Μ.Σ. Τμήματος του Ιδρύματος που υπηρετούν συναφούς αντικειμένου με τον τίτλο σπουδών τους και του έργου που επιτελούν στο οικείο Ίδρυμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β':

ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 9.

Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

9.1 Χρονική διάρκεια φοίτησης (άρθρο 33 ν.4485/2017). Το Π.Μ.Σ. ξεκινά το χειμερινό εκάστου ακαδ. έτους.

Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ που οδηγεί στη λήψη Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) ορίζεται σε τρία (3) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης διπλωματικής εργασίας (εφόσον προβλέπεται).

Ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών, ορίζεται στα έξι (6) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

9.2 Αναστολή φοίτησης (άρθρο 33 παρ. 3 του ν.4485/2017)

Ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια δύναται να καταθέσει τεκμηριωμένη αίτηση αναστολής φοίτησης εντός του χρόνου της κανονικής διάρκειας φοίτησης (τρία πρώτα εξάμηνα). Η αναστολή χορηγείται για ένα τουλάχιστον εξάμηνο και όχι για περισσότερα από δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα.

Η τεκμηριωμένη αίτηση αναστολής κατατίθεται στη Γραμματεία Π.Μ.Σ. στην αρχή του εξαμήνου ή – σε εξαιρετικές περιπτώσεις – σε διάστημα ενός μήνα από το συμβάν που επικαλείται ο αιτούμενος/νη στην αίτησή του/της. Στην αίτηση επισυνάπτονται τα σχετικά δικαιολογητικά εάν υπάρχουν. Οι αιτήσεις αναστολής εγκρίνονται ή απορρίπτονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, μετά από σχετική εισήγηση της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ.

Κατά τη διάρκεια της αναστολής φοίτησης αίρεται η φοιτητική ιδιότητα και αναστέλλονται όλα τα σχετικά δικαιώματα και υποχρεώσεις του/της φοιτητή/τριας. Η φοιτητική ιδιότητα αποκτάται ξανά αυτομάτως μετά τη λήξη της αναστολής οπότε και ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/φοιτήτρια είναι υποχρεωμένος/η να παρακολουθήσει όλα τα μαθήματα, εργαστήρια, σεμινάρια, πρακτικές ασκήσεις κ.λπ., στα οποία δεν είχε αξιολογηθεί επιτυχώς πριν από τη αναστολή της φοίτησής του/της.

Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στη διάρκεια φοίτησης του Π.Μ.Σ..

Όσοι/ες μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες έχουν λάβει από τον Φορέα Εργασίας τους εκπαιδευτική άδεια για τη φοίτησή τους σε Π.Μ.Σ. δεν δικαιούνται κατά το ίδιο χρονικό διάστημα αναστολή φοίτησης.

9.3 Παράταση φοίτησης

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες που ολοκληρώνουν την κανονική διάρκεια φοίτησης των τριών εξαμήνων χωρίς να έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς τη μεταπτυχιακή τους εργασία ή/και τα μαθήματα του Π.Μ.Σ., δύνανται να καταθέσουν αίτηση παράτασης της φοίτησής τους στο Π.Μ.Σ. για επιπλέον ένα (1) έως και τρία (3) το πολύ εξάμηνα (εξάμηνα Δ' - ΣΤ).

Για την παράταση της φοίτησης στο Π.Μ.Σ. προβλέπονται τα εξής:

Φοιτητές/τριες που δεν έχουν ολοκληρώσει τις ακαδημαϊκές υποχρεώσεις των τριών εξαμήνων, δύνανται να καταθέσουν αίτηση παράτασης της φοίτησης, για την ολοκλήρωση της εργασίας τους ή/και του επιστημονικού άρθρου, διάρκειας ίσης με ένα (1) έως και τρία (3) το πολύ εξάμηνα (εξάμηνα Δ' - ΣΤ) σπουδών. Η τεκμηριωμένη αίτηση παράτασης κατατίθεται στη Συνέλευση του Τμήματος το αργότερο έως τις 15 Φεβρουαρίου του συγκεκριμένου ακαδ. έτους. Η παράταση δύναται να συνοδεύεται από την καταβολή τελών φοίτησης το ύψος των οποίων αποφασίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Σε περίπτωση που η μεταπτυχιακή εργασία ή και το επιστημονικό άρθρο δεν έχουν ολοκληρωθεί έως την τελευταία εξεταστική περίοδο που έχει δικαίωμα ο/η φοιτητής/τρια να τα καταθέσει και υποστηρίξει ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής, βάσει του Κανονισμού, ού-

τως ώστε να σύμφωνα με τον παρόντα Κανονισμό να θεωρείται ότι δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς το Πρόγραμμα, η Συνέλευση αποφασίζει τη διαγραφή του/της.

9.4 Διαγραφή φοιτητή/τριας

Η Συνέλευση του Τμήματος Περιβάλλοντος, μετά την εισήγηση της ΣΕ, δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριων εάν:

- έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στα σχετικά άρθρα του παρόντος Κανονισμού

- υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ, όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό, εκτός αν συντρέχουν αποδεδειγμένα σοβαροί και εξαιρετικοί λόγοι οι οποίοι εξετάζονται κατά περίπτωση από τη Συνέλευση (άρθρο 42, παραγρ. 3 του ν. 4521/2018, ΦΕΚ 38/2-3-2018, τ.Α').

- υποπέσουν σε παράπτωμα που εμπίπτει στο δίκαιο περί πνευματικής ιδιοκτησίας (ν.2121/1993) κατά τη συγγραφή των εργασιών τους,

- δεν καταβάλλουν το προβλεπόμενο τέλος φοίτησης εντός των μέγιστων χρονικών ορίων όπως ορίζονται στον παρόντα Κανονισμό.

- έχουν καταθέσει οι ίδιοι/ες οι φοιτητές/τριες αίτηση διαγραφής στη Γραμματεία του Τμήματος (η συγκεκριμένη αίτηση εγκρίνεται αυτοδίκαια από τη Συνέλευση).

Άρθρο 10.

Πρόγραμμα Σπουδών

10.1 Πρόγραμμα μαθημάτων (άρθρο 32 παρ. 2 του ν. 4485/2017)

1. Το ΠΜΣ ξεκινά το χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους.

Για την απόκτηση του Δ.Μ.Σ.

πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθες βασικές προϋποθέσεις:

1. παρακολούθηση και επιτυχής εξέταση μαθημάτων, σεμιναρίων, ασκήσεων πεδίων και όποιας άλλης δραστηριότητας προβλέπει το Πρόγραμμα Σπουδών του Π.Μ.Σ.

2. ολοκλήρωση της συγγραφής επιστημονικού άρθρου και υποβολή του σε διεθνές επιστημονικό περιοδικό με κριτές.

3. συγγραφή και επιτυχής εξέταση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

4. εκπλήρωση των συνολικών ακαδημαϊκών και οικονομικών υποχρεώσεων του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας προς το Π.Μ.Σ.

Τα μαθήματα, η διδακτική και ερευνητική απασχόληση, οι πρακτικές ασκήσεις και οι κάθε άλλου είδους εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες για την απονομή του Δ.Μ.Σ. ορίζονται αναλυτικά πιο κάτω.

Το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει τρία (3) εξάμηνα (χειμερινό – εαρινό – χειμερινό), εκ των οποίων το 1ο θεωρείται διδακτικό και τα άλλα δύο ερευνητικά. Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική. Η βασική γλώσσα διδασκαλίας των μαθημάτων είναι η αγγλική και μέρος των μαθημάτων δύναται να διδαχθεί στην ελληνική κατόπιν απόφασης Συνέλευσης. Για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών οι φοιτητές υποχρεούνται να παρακολουθήσουν κατά τη

διάρκεια του πρώτου εξαμήνου συνολικά 3 μαθήματα (2 υποχρεωτικά και 1 επιλογής), ενώ κατά τη διάρκεια των επόμενων δύο εξαμήνων διεξάγουν επιστημονική έρευνα αιχμής υπό την επίβλεψη ενός εκ των καθηγητών του Π.Μ.Σ.. Για την ολοκλήρωση των μαθημάτων του Α' εξαμήνου τους απαιτούνται δέκα (13) ενότητες εκπαίδευσης και μάθησης (συμπεριλαμβάνονται σε αυτές διαλέξεις, θεωρητικές εισηγήσεις, εργαστηριακές δράσεις, συμμετοχές σε έρευνα πεδίου κ.λπ.). Ο αριθμός των ωρών διδασκαλίας των μαθημάτων ανά ενότητα εκπαίδευσης είναι τρεις (3) ώρες την εβδομάδα. Η πρόοδος τους κατά τη διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου ελέγχεται μέσω της υποβολής προς αξιολόγηση τμημάτων της ερευνητικής τους εργασίας στους επιβλέποντες καθηγητές, διαρθρωμένα σε 2 μαθήματα, και ανοικτή παρουσίαση στους Καθηγητές και τους ερευνητές του Τμήματος σε ημερομηνίες που θα καθορίζονται στις αρχές κάθε ακαδημαϊκού έτους μετά από πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ. Το τρίτο εξάμηνο περιλαμβάνει την ολοκλήρωση της συγγραφής της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (Μ.Δ.Ε.) και του επιστημονικού άρθρου. Ο συνολικός φόρτος εργασίας που απαιτείται να καταβάλει κάθε μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια για την απόκτηση του Δ.Μ.Σ., κυμαίνεται μεταξύ 2.250-2.700 ωρών (90 ECTS x 25-30 ώρες/ECTS).

Το σύνολο των Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) που απαιτούνται για την απόκτηση του Δ.Μ.Σ. ανέρχεται σε ενενήντα (90) και κατανέμονται ως ακολούθως:

1. α) Τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες (ECTS) από τα μαθήματα του Α' εξαμήνου, οι οποίες αποκτούνται από την επιτυχή παρακολούθηση και εξέταση δύο υποχρεωτικών μαθημάτων και ενός εκ των τριών (3) μαθημάτων επιλογής στα οποία αντιστοιχούν δέκα (10) πιστωτικές μονάδες στο καθένα.

2. β) Τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες (ECTS) από τα μαθήματα του Β' εξαμήνου

3. Τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες (ECTS) από την ολοκλήρωση της εκπόνησης – συγγραφής της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας και την ολοκλήρωση της συγγραφής του άρθρου που θα υποβληθεί σε διεθνές επιστημονικό περιοδικό με κριτές. Η υποστήριξη της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας γίνεται ενώπιον τριμελούς επιτροπής που ορίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος Περιβάλλοντος.

Επίσης, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια μπορεί να εγγραφεί στο Α ή/και Β εξάμηνο σπουδών και να παρακολουθήσει έως ένα (1) επιπλέον από τα προβλεπόμενα στο Πρόγραμμα Σπουδών μεταπτυχιακό μάθημα του ιδίου ή άλλου Π.Μ.Σ. του Τμήματος. Το μάθημα αυτό θεωρείται ως Επιλογής και ο βαθμός του δεν συνυπολογίζεται στον τελικό βαθμό του Δ.Μ.Σ.

Είναι δυνατόν τα μαθήματα, κατά την κρίση των διδασκόντων, να συμπληρώνονται από ασκήσεις και εργασίες, ατομικές ή ομαδικές, για την καλύτερη εμπέδωσή τους. Σε κάθε περίπτωση εναπόκειται στην κρίση του/της διδάσκοντα/ουσας να καθορίσει ειδικότερες απαιτήσεις της άσκησης (ή των ασκήσεων) σε κάθε μάθημα, ή άλλης μορφής εργασίες που θα πρέπει να εκπονήσει

ο/η φοιτητής/τρια στα πλαίσια του μαθήματος. Τέλος, υπάρχει η δυνατότητα να δίδονται διαλέξεις στο πλαίσιο μαθημάτων από προσκεκλημένους/ες καθηγητές/τριες ελληνικών ή ξένων ΑΕΙ και άλλους ειδικούς επιστήμονες.

Το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών του Π.Μ.Σ. «Επιστήμες Περιβάλλοντος» με τους τίτλους των μαθημάτων και τις πιστωτικές μονάδες (ECTS) παρουσιάζεται αναλυτικά στον παρακάτω πίνακα:

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ			
Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	Υ/Ε	Π.Μ. (ECTS)
ENVR_511	Ερευνητικές Μέθοδοι/ Research methods	Υ	10
ENVR_512	Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Έρευνας/ Research Design: methods and strategies	Υ	10
ENVR_513	Ειδικά Θέματα Περιβαλλοντικής Μηχανικής και Επιστήμης/ Special topics in Environmental Engineering and Science	Ε	10
ENVR_514	Ειδικά Θέματα Εφαρμοσμένης Οικολογίας/ Special topics in Applied Ecology	Ε	10
ENVR_515	Ειδικά Θέματα Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών Περιβάλλοντος/ Special Topics in the Social Sciences and Humanities of the Environment	Ε	10
Σύνολο:			30

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ			
Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	Υ/Ε	Π.Μ. (ECTS)
ENVR_521	Έναρξη διπλωματικής εργασίας – εκτεταμένη βιβλιογραφική ανασκόπηση. Επιλογή προβλήματος και σύνδεση με υπάρχουσα πρακτική/ Starting the Dissertation thesis - Extended Literature review, Problem selection and relevance to existing practices/ knowledge	Υ	15
ENVR_522	Ανάπτυξη και Εφαρμογή πειραματικού - θεωρητικού πλαισίου. Μεθοδολογική προετοιμασία – εντοπισμός και διαχείριση προβλημάτων. Πιλοτική εφαρμογή/ Developing the experimental design - theoretical framework, Preparing the research methodology - Identification and management of research problems, Pilot study	Υ	15
Σύνολο:			30

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ			
Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	Υ/Ε	Π.Μ. (ECTS)
ENVR_531	Ολοκλήρωση Διπλωματικής Εργασίας/ Completion of Dissertation thesis	Υ	15
ENVR_532	Συγγραφή επιστημονικού άρθρου/ Writing of scientific paper	Υ	15
Σύνολο:			30

Σύντομη περιγραφή των μαθημάτων του ανωτέρω ενδεικτικού προγράμματος σπουδών παρουσιάζεται αναλυτικά στο Παράρτημα 3 του παρόντος κανονισμού.

Ο αριθμός, το είδος και το περιεχόμενο των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών δύναται να αναπροσαρμόζονται κάθε ακαδημαϊκή χρονιά από τη ΣΕ του Π.Μ.Σ. ανάλογα με τις ανάγκες επικαιροποίησης του προγράμματος και τις διεθνείς επιστημονικές εξελίξεις.

Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες με την απόκτηση του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι σε θέση να:

(α) εφαρμόζουν με πρωτοτυπία τις αποκτηθείσες γνώσεις στην έρευνα, την ανάλυση και την ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων σε σύνθετα, διεπιστημονικά και πρωτοποριακά περιβαλλοντικά ζητήματα.

(β) Επιλύουν περιβαλλοντικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες κοινωνίες, από το τοπικό επίπεδο έως εκείνο της βιόσφαιρας, και να λαμβάνουν στρατηγικές αποφάσεις με αφετηρία την επαγωγική σκέψη,

(γ) Συνεισφέρουν στην ανάπτυξη των γνώσεων και των πρακτικών στον επαγγελματικό και επιχειρηματικό χώρο και

(δ) Αναλαμβάνουν αυτόνομα την ευθύνη για την εκπαίδευση/επιμόρφωση μιας ομάδας και αξιολογούν την απόδοσή της.

Μέσω των γνώσεων/ικανοτήτων/δεξιοτήτων που έχουν αποκτήσει, οι απόφοιτοι του Π.Μ.Σ. είναι σε θέση να συμβάλουν τόσο στην επίλυση των σύγχρονων περιβαλλοντικών προβλημάτων όσο και στη διαμόρφωση πολιτικών για την πρόληψη ή την θεραπεία τους εντός του εκάστοτε κοινωνικοοικονομικού πλαισίου.

10.2 Γλώσσα διδασκαλίας (άρθρο 32 παρ. 2στ του ν.4485/2017)

Η βασική γλώσσα διδασκαλίας των μαθημάτων είναι η αγγλική και μέρος των μαθημάτων δύναται να διδαχθεί στην ελληνική κατόπιν απόφασης Συνέλευσης.

10.3 Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο του Προγράμματος
Στην αρχή κάθε εξαμήνου και πριν την έναρξη των μαθημάτων αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος ή του Π.Μ.Σ. το ετήσιο Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο του Προγράμματος, το οποίο έχει επιμεληθεί ο Διευθυντής ή η Διευθύντρια του Π.Μ.Σ. και έχει εγκριθεί από τη Συνέλευση και το οποίο περιλαμβάνει τις ημερομηνίες έναρξης και λήξης των διδακτικών περιόδων, τις περιόδους εξετάσεων, τις αργίες κ.λ.π. Το Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών εναρμονίζεται κατά το δυνατόν με το Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο των προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών του Ιδρύματος.

Στην αρχή κάθε περιόδου ανακοινώνεται το ωρολόγιο πρόγραμμα της περιόδου, στο οποίο περιλαμβάνονται οι ημέρες και οι ώρες διδασκαλίας των μαθημάτων, οι ημερομηνίες άλλων εκδηλώσεων ή υποχρεώσεων κ.λ.π.

10.4 Ημερομηνίες εγγραφής και δηλώσεις μαθημάτων
Στην αρχή κάθε ακαδ. εξαμήνου

(τον Οκτώβριο ή τον Φεβρουάριο αντίστοιχα), σε συγκεκριμένες ημερομηνίες που δημοσιεύονται από τη Γραμματεία Π.Μ.Σ. και κοινοποιούνται εγκαίρως στους/στις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες,, οι φοιτητές/τριες του Π.Μ.Σ. υποβάλλουν στη Γραμματεία αίτηση εγγραφής στο εξάμηνο. Η αίτηση εγγραφής συνοδεύεται και από τη Δήλωση μαθημάτων, όπως αναφέρεται στη συνέχεια και μπορεί να υποβάλλεται σε έντυπη ή/και ηλεκτρονική μορφή, κατά τα προβλεπόμενα στην Ανακοίνωση της Γραμματείας του Π.Μ.Σ.

Εγγραφή στα μαθήματα κάθε εξαμήνου (Δήλωση μαθημάτων). Η εγγραφή των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών σε μαθήματα των εξαμήνων γίνεται μία εβδομάδα πριν ή/και την πρώτη εβδομάδα διεξαγωγής των μαθημάτων. Εντός της 2ης εβδομάδας από την έναρξη των μαθημάτων κάθε εξαμήνου, η Γραμματεία του Π.Μ.Σ. εκδίδει κατάλογο εγγεγραμμένων σε κάθε μάθημα και τον αποστέλλει στους αντίστοιχους διδάσκοντες/ουσες.

Τροποποίηση Δήλωσης Μαθημάτων. Μέχρι το τέλος της δεύτερης εβδομάδας των μαθημάτων είναι δυνατή η αλλαγή ενός το πολύ μαθήματος Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικού ή Επιλογής.

Δήλωση θέματος της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια καλείται να δηλώσει το θέμα και τον/την προτεινόμενο επιβλέποντα/ουσα της μεταπτυχιακής εργασίας, με την έναρξη του Β' εξαμήνου σπουδών.

10.5 Διάρκεια Μαθημάτων

Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 8/2.7.2015/θέμα 3.2 απόφαση της Συγκλήτου του Ιδρύματος, για την ολοκλήρωση κάθε εξαμηνιαίου μαθήματος απαιτούνται δέκα έως δεκατρείς ενότητες εκπαίδευσης και μάθησης (συμπεριλαμβάνονται σε αυτές διαλέξεις, θεωρητικές εισηγήσεις, εργαστηριακές δράσεις, συμμετοχές σε έρευνα πεδίου κ.λ.π.). Το εν λόγω ΠΜΣ περιλαμβάνει μαθήματα με 13 ενότητες εκπαίδευσης και μάθησης ανά εξάμηνο και η διάρκεια εκάστης ενότητας ορίζεται σε τρεις (3) ώρες.

10.6 Ημέρες Μαθημάτων

Για την υποβολή μεταπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών που έχουν παράλληλη επαγγελματική απασχόληση, μαθήματα δύνανται να διεξάγονται όλες τις ημέρες της εβδομάδας.

10.7 Αναπληρώσεις μαθημάτων

Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η έγκαιρη αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης ανακοινώνονται εγκαίρως από τη Γραμματεία στους/στις φοιτητές/τριες του Π.Μ.Σ.

10.8 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση (άρθρο 30 παρ. 3 του ν. 4485/2017)

Η διδασκαλία των μαθημάτων του Α εξαμήνου γίνεται διά ζώσης. Τα μαθήματα του Β και Γ εξαμήνου είναι ερευνητικού προσανατολισμού και στοχεύουν στη διεξαγωγή επιστημονικής έρευνας αιχμής από τους φοιτητές υπό την επίβλεψη ενός/μίας εκ των Διδασκόντων του Π.Μ.Σ.

10.9 Όρια απουσιών

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι μεταπτυχιακές φοιτήτριες υποχρεούνται να παρακολουθούν όλες τις δραστηριότητες του Π.Μ.Σ. Ένας μεταπτυχιακός φοιτητής ή μία μεταπτυχιακή φοιτήτρια θεωρείται ότι έχει παρακολουθήσει κάποιο μάθημα (και επομένως έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις) μόνον αν έχει παρακολουθήσει τουλάχιστον το 90% των ωρών της διδασκαλίας του μαθήματος. Ο/Η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια έχει το δικαίωμα να εγγραφεί στο επόμενο διδακτικό εξάμηνο και να παρακολουθήσει εκ νέου το μάθημα μία (1) μόνο φορά στην αντίστοιχη διδακτική περίοδο του επόμενου έτους, με ταυτόχρονη καταβολή ποσού διδάκτρων, το ύψος του οποίου καθορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Στην περίπτωση που ο/η φοιτητής/τρια αποτύχει και 2η φορά στο ίδιο μάθημα (ή σε άλλο αντίστοιχο που ορίζει η Συνέλευση), εφαρμόζεται η διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 13 του παρόντος κανονισμού.

Σε κάθε περίπτωση, η συμμετοχή και παρακολούθηση διαπιστώνεται με ευθύνη των διδασκόντων και διδασκουσών των μαθημάτων.

Άρθρο 11.

Διδάσκοντες/ουσες στο ΠΜΣ/

Ανάθεση διδασκαλίας μαθήματος

Κάθε μάθημα διδάσκεται από έναν/μία ή περισσότερους/ες διδάσκοντες/ουσες. Σε κάθε μάθημα ορίζεται από τη Συνέλευση ένας/μία διδάσκων/ουσα ως υπεύθυνος/η / συντονιστής/τρια του μαθήματος.

Το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος καλύπτει τις εκπαιδευτικές ανάγκες του Π.Μ.Σ. «Επιστήμες Περιβάλλοντος» – «M.Sc. in Environmental Sciences» σε ποσοστό πάνω από 90%.

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, η οποία λαμβάνεται ύστερα από εισήγηση του Διευθυντή του Π.Μ.Σ., δύνανται να προσκαλούνται επισκέπτες καθηγητές για να δίδουν διαλέξεις στο πλαίσιο μαθημάτων του Π.Μ.Σ. ή για να αναλάβουν τη διδασκαλία ενός ή περισσότερων μαθημάτων του Π.Μ.Σ. (σε ποσοστό μικρότερο του 20% των συνολικών μαθημάτων του προγράμματος).

Οι ειδικότερες προϋποθέσεις και η διαδικασία πρόσκλησης από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, καθώς και οι ειδικότεροι όροι απασχόλησης και κάθε θέμα σχετικό με τους επισκέπτες/τριες διδάσκοντες/ουσες οι οποίοι δύνανται να είναι καταξιωμένοι/ες επιστήμονες που έχουν θέση ή προσόντα καθηγητή/τριας ή ερευνητή/τριας σε ερευνητικό κέντρο, καλλιτέχνες ή επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους με εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. (όπως προβλέπεται στο άρθρο 36 παρ. 5 του ν. 4485/2017) θα ορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης στο πλαίσιο της κείμενης νομοθεσίας.

Οι ειδικότεροι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής ομότιμων καθηγητών ή αφυπηρεσάντων μελών ΔΕΠ στο Π.Μ.Σ. (όπως προβλέπεται στο άρθρο 36 παρ. 5 του ν. 4485/2017) θα ορίζονται επίσης με απόφαση της Συνέλευσης στο πλαίσιο της κείμενης νομοθεσίας.

Σε κάθε περίπτωση, η ανάθεση διδασκαλίας των μαθημάτων, σεμιναρίων και ασκήσεων του Π.Μ.Σ. αποφασίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος ύστερα από εισήγηση της Σ.Ε. με βάση τις ρυθμίσεις του άρθρου 36 του ν. 4485/2017.

11.1 Υποχρεώσεις Διδασκόντων/ουσων

Στις υποχρεώσεις των διδασκόντων/ουσων περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων η περιγραφή του μαθήματος (βλ παράρτημα 3), του συνοπτικού περιεχομένου και τίτλου των διαλέξεων με παράθεση σχετικής βιβλιογραφίας, του τρόπου εξέτασης του μαθήματος, η επίβλεψη της διπλωματικής εργασίας, η επικοινωνία με τους/τις μεταπτυχιακούς/κές φοιτητές/τριες.

Άρθρο 12.

Αξιολόγηση επίδοσης στα μαθήματα

Η αξιολόγηση των μαθημάτων γίνεται με γραπτή ή προφορική εξέταση, εργασία, ή συνδυασμό των παραπάνω, καθώς επίσης και με απαλλακτική εργασία.

Ο καθορισμός του τρόπου και της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών/τριων σε ένα μάθημα, αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του/της διδάσκοντος/ουσας, στον/ην οποίο/α από τη Συνέλευση έχει ανατεθεί η διδασκαλία του μαθήματος.

Η αξιολόγηση και η βαθμολόγηση σε κάθε μάθημα γίνεται σε πλήρη ανεξαρτησία από τα άλλα μαθήματα και αποτελεί παράγωγο της αντικειμενικής εκτίμησης της απόδοσης του φοιτητή ή της φοιτήτριας στο συγκεκριμένο μάθημα (εργασίες, εξετάσεις, κ.λπ.). Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι σαφώς προσδιορισμένα, γνωστοποιούνται στην αρχή του ακαδ. εξαμήνου από τον /την διδάσκοντα/ουσα- υπευθύνου/συντονιστή του μαθήματος και αναγράφονται επίσης στην φόρμα περιγραφής (περίγραμμα) του κάθε μαθήματος που είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ.

Ο τελικός βαθμός κάθε μαθήματος προκύπτει από το σύνολο των επιδόσεων του φοιτητή ή της φοιτήτριας σε συγκεκριμένους τομείς (π.χ. εργασίες, εξετάσεις) σύμφωνα με τις οδηγίες που παρέχει ο διδάσκων ή η διδάσκουσα στην αρχή του εξαμήνου. Ο ελάχιστος αποδεκτός βαθμός μαθήματος είναι το πέντε (5,00), με ανώτερο το δέκα (10,00). Η αξιολόγηση του επιστημονικού άρθρου γίνεται από τον επιβλέποντα καθηγητή βάσει των εξής κριτηρίων:

- στόχος - βιβλιογραφική έρευνα (20%)
- ανάπτυξη μοντέλου, πειράματος, πλαισίου ανάλυσης (30%)
- ανάλυση αποτελεσμάτων και συζήτηση (30%)
- συμπεράσματα και προτάσεις για μελλοντική επέκταση (10%)
- ποιότητα επιστημονικού περιοδικού που υποβλήθηκε (10%)

Η αξιολόγηση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας γίνεται βάσει των κριτηρίων που αναπτύσσονται στο άρθρο 14.

Άρθρο 13.

Εξεταστικές περίοδοι

Οι εξεταστικές περίοδοι είναι δύο: Φεβρουαρίου και Ιουνίου και εναρμονίζονται κατά το δυνατόν με τις εξε-

ταστικές περιόδους των προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών, όπως αυτές ορίζονται κάθε φορά στο Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο του Ιδρύματος.

Σχετικά με την προθεσμία κατάθεσης αποτελεσμάτων εξέτασης μαθημάτων από τους/τις Διδάσκοντες/ουσες ισχύουν τα προβλεπόμενα κάθε φορά στο Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο του Ιδρύματος.

Σε περίπτωση που φοιτητής ή φοιτήτρια αποτύχει σε ένα μάθημα, μπορεί να επανεξετασθεί στο μάθημα αυτό στην (επαναληπτική) εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου. Η εξεταστική περίοδος του Σεπτεμβρίου θεωρείται η τελευταία εξεταστική που έχει δικαίωμα συμμετοχής ο/η φοιτητής/τρια. Σε περίπτωση αποτυχίας μαθήματος στην (επαναληπτική) εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφεται κατωτέρω.

Αν ο/η μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων στην τελευταία εξεταστική που έχει δικαίωμα να συμμετέχει, βάσει του Κανονισμού, ούτως ώστε να σύμφωνα με τον παρόντα Κανονισμό να θεωρείται ότι δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς το Πρόγραμμα, εξετάζεται ύστερα από αίτησή του, στην ίδια εξεταστική περίοδο, από τριμελή επιτροπή μελών Δ.Ε.Π. της Σχολής, οι οποίοι/ες έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με το εξεταζόμενο/α μάθημα/μαθήματα και ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Από την επιτροπή εξαιρείται ο/η υπεύθυνος/η της εξέτασης του κάθε μαθήματος διδάσκων/ουσα (παρ. 6 άρθρο 34 ν.4485/2017). Εάν ο φοιτητής ή η φοιτήτρια δεν υποβάλει αίτηση εντός των προβλεπόμενων από το Τμήμα χρονικών ορίων ή εάν αποτύχει στην εξέταση από την τριμελή επιτροπή, τότε διαγράφεται από το Π.Μ.Σ. μετά από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Αν ο/η μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια έχει παρακολουθήσει μαθήματα αναγνωρισμένου μεταπτυχιακού κύκλου σπουδών στο Περιβάλλον ή σε συγγενές γνωστικό πεδίο σε ΑΕΙ της χώρας και έχει εξεταστεί επιτυχώς σε αυτά, μπορεί να απαλλαγεί από αντίστοιχα μαθήματα του Π.Μ.Σ. μετά από αίτησή του/της, εισήγηση των αντίστοιχων διδασκόντων και απόφαση της Συνέλευσης.

Άρθρο 14.

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία - Επιβλέποντες/ουσες Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Στο Β και Γ εξάμηνο του Προγράμματος προβλέπεται η εκπόνηση ερευνητικής εργασίας η οποία θα οδηγήσει στη συγγραφή επιστημονικού άρθρου και Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Ο/η μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια καλείται να δηλώσει το θέμα και τον/την προτεινόμενο επιβλέποντα/ουσα της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, με την έναρξη του Β' εξαμήνου σπουδών υποβάλλοντας αίτηση στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο/η προτεινόμενος/η επιβλέπων/ουσα και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας. Η Γραμματεία του ΠΜΣ προωθεί την αίτηση στην Συντονιστική Επιτροπή.

Υποχρεώσεις του φοιτητή

1. Αναζήτηση και δήλωση θέματος στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ., κατά την έναρξη του Β' εξαμήνου σπουδών και όχι αργότερα από το πρώτο δεκαπενθήμερο του Μαρτίου του συγκεκριμένου έτους.

2. Προετοιμασία πρότασης σε συνεργασία με τον επιβλέποντα

3. Υποβολή της πρότασης για έγκριση στον επιβλέποντα

4. Ανάπτυξη σχεδίου εργασιών και χρονοδιαγράμματος

5. Ολοκλήρωση πειραματικών ή/και θεωρητικών εργασιών

6. Ολοκλήρωση συγγραφής επιστημονικού άρθρου και Μ.Δ.Ε.

7. Υποβολή άρθρου προς δημοσίευση σε επιστημονικό περιοδικό

8. Αναζήτηση ημερομηνίας υποβολής και εξεταστών

9. Υποβολή και αναζήτηση ημερομηνίας δημόσιας υποστήριξης της Μ.Δ.Ε.

10. Δημόσια υποστήριξη της Μ.Δ.Ε.

Ο φόρτος εργασίας που απαιτείται να καταβάλει κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της ερευνητικής του εργασίας αποτιμάται μεταξύ επτακοσίων πενήντα (750) και εννιακοσίων (900) ωρών εργασίας οι οποίες αντιστοιχούν σε τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες, ισομερώς κατανεμημένες μεταξύ της συγγραφής του επιστημονικού άρθρου και της Μ.Δ.Δ. Ως εκ τούτου, η μέση ωριαία απασχόληση την εβδομάδα υπολογίζεται τριάντα δυο (32) έως τριάντα έξι (36) ώρες κατά προσέγγιση.

Η διάρκεια εκπόνησης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας δεν μπορεί να είναι μικρότερη του ενός εξαμήνου. Η εξέτασή της γίνεται κατά τη λήξη του Γ' εξαμήνου, εφόσον ο/η φοιτητής/τρια έχει τακτοποιήσει το σύνολο των οικονομικών του υποχρεώσεων προς το Π.Μ.Σ. Σε περίπτωση που δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την έγκαιρη παρουσίαση της μεταπτυχιακής εργασίας, ακολουθείται η διαδικασία της παράτασης όπως αυτή περιγράφεται στο άρθρο 9.3 του παρόντος.

14.1 Επίβλεψη Διπλωματικής Εργασίας

Η Συντονιστική Επιτροπή, ύστερα από την αίτηση του/της ενδιαφερόμενου/ης στην οποία αναγράφεται, ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο/η προτεινόμενος/η επιβλέπων/ουσα και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, ορίζει τον/την επιβλέποντα/ουσα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο/η επιβλέπων/ουσα (παρ. 4, άρ. 34, ν. 4485/2017).

Ο/Η Επιβλέπων/ουσα της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μπορεί να είναι διδάσκων/διδάσκουσα του Τμήματος Περιβάλλοντος οποιασδήποτε βαθμίδας, από αυτούς που τους έχει ανατεθεί διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ. Ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών διατριβών που αναλογεί σε κάθε επιβλέποντα/ουσα καθορίζεται σε 8 φοιτητές/τριες.

Τα λοιπά δύο Μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής είναι διδάσκοντες/ουσες που δύναται να αναλάβουν αυτοδύναμο διδακτικό έργο σε ΠΜΣ σύμφωνα με το άρθρο 36 του ν. 4485/2017.

Τα Μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις αντικειμενικής αδυναμίας άσκησης καθηκόντων επίβλεψης επί μακρό χρονικό διάστημα ή ύπαρξη άλλου σπουδαίου λόγου, η ΣΕ, δύναται να προβεί κατόπιν αιτιολόγησης της απόφασής της, στην αντικατάσταση του/της επιβλέποντα/ουσας ή Μέλους της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, κατόπιν αίτησης του/της μεταπτυχιακού/ης φοιτητή/τριας και γνώμη του/της προτεινόμενου/ης Επιβλέποντος/ουσας ή Μέλους.

Στο τέλος της περιόδου ανάθεσης μεταπτυχιακής εργασίας, η Συνέλευση επικυρώνει την κατανομή θεμάτων ανά επιβλέποντα/ουσα.

Το αντικείμενο της ερευνητικής εργασίας θα πρέπει να βασίζεται σε μία πρωτότυπη ερευνητική υπόθεση, επαρκώς τεκμηριωμένη από πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές.

Ο τρόπος συγγραφής της ΜΔΕ έχει συγκεκριμένες προδιαγραφές, περιλαμβάνεται σε απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος και είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ.

Ο σχεδιασμός της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας κάθε φοιτητή/τριας γίνεται με ευθύνη του/της Επιβλέποντος/ουσας. Σημειώνεται επίσης ότι με ευθύνη του/της Επιβλέποντος/ουσας και του/της μεταπτυχιακού/ης φοιτητή/τριας όλες οι μεταπτυχιακές εργασίες θα πρέπει να αποδέχονται τις αρχές Ακαδημαϊκής Δεοντολογίας και ηθικής της έρευνας του Ιδρύματος.

14.2 Γλώσσα συγγραφής (άρθρο 32 παρ. 2 περιπτ. στ' του ν. 4485/2017)

Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας είναι η αγγλική. Η Μ.Δ.Ε. θα περιλαμβάνει εκτεταμένη περίληψη στην ελληνική γλώσσα.

Ο/η ενδιαφερόμενος μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια που επιθυμεί να συγγράψει τη μεταπτυχιακή του εργασία σε άλλη ξένη γλώσσα θα πρέπει να το αναφέρει στη δήλωση του θέματος που καταθέτει στη Γραμματεία Π.Μ.Σ., και να εγκριθεί από την Συνέλευση Τμήματος.

14.3 Εξέταση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (άρθρο 34, παρ.4 του ν.4485/2017)

Για να εγκριθεί η εργασία, ο/η μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια οφείλει να την υποστηρίξει ενώπιον της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής).

Μετά το πέρας της περιόδου συγγραφής της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας και έπειτα από τη σύμφωνη γνώμη του/της επιβλέποντος/ουσας, οι φοιτητές/τριες παραδίδουν ηλεκτρονικώς ή εντύπως αντίτυπό της στα Μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής. Επισημαίνεται ότι η κατάθεση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας στα Μέλη της Επιτροπής θα πρέπει να γίνεται τουλάχιστον 15 ημέρες πριν την έναρξη της εξεταστικής περιόδου. Σε αντίθετη περίπτωση, τα Μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής έχουν τη δυνατότητα παραπομπής της εξέτασης σε επόμενη εξεταστική περίοδο.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι μεταπτυχιακές φοιτήτριες υποχρεούνται επίσης να καταθέσουν στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. πριν την υποστήριξη, υπεύθυνη δήλωση στην οποία θα αναφέρουν τα ακόλουθα: «Είμαι συγγρα-

φέας αυτής της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας και κάθε βοήθεια την οποία είχε για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, έχω αναφέρει τις όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων ή ιδεών, είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία προετοιμάστηκε από εμένα προσωπικά, ειδικά για τη συγκεκριμένη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία».

Η έγκριση της Διπλωματικής Εργασίας προϋποθέτει την υποστήριξη της ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής (παρ. 4 άρθρο 34 ν.4485/2017). Ακολουθείται η εξής διαδικασία (απόφαση της υπ' αριθμ. 10/05.11.2015/θέμα 2.1.8 Συνεδρίασης της Συγκλήτου):

Α) Η Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή συνεδριάζει για την εξέταση της Διπλωματικής Εργασίας. Συνεδριάζει νομίμως, μόνο όταν παρευρίσκονται και τα τρία Μέλη της (εδάφιο 5 παρ. 1 άρθρο 14 ν.2690/1999). Κατά την ημέρα της συνεδρίασης, τα Μέλη της Τριμελούς Επιτροπής ανταλλάσσουν απόψεις, υποβάλλουν ερωτήσεις στον εξεταζόμενο ή την εξεταζόμενη, ακολούθως αποφαινόμενοι για τον τελικό αξιολογικό βαθμό, συντάσσουν το σχετικό έντυπο αξιολογικής κρίσης, το υπογράφουν και σε επόμενο χρόνο το παραδίδουν στη Γραμματεία. Η ημέρα της εξέτασης καθορίζεται από την Τριμελή Επιτροπή. Για την έγκριση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας απαιτείται σωρευτικά: α) η σύμφωνη γνώμη των 2/3 των Μελών της Επιτροπής και β) ο μέσος όρος της βαθμολογίας των τριών μελών της επιτροπής να είναι ίσος ή μεγαλύτερος του πέντε (5). Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία βαθμολογείται από μηδέν (0,00) έως δέκα (10,00).

Β) Στο Π.Μ.Σ. «Επιστήμες Περιβάλλοντος» η εξέταση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας περιλαμβάνει ως απαραίτητο συστατικό στοιχείο και τη δημόσια παρουσίασή της. Σε αυτή την περίπτωση, απαιτείται υποχρεωτικά και τα τρία (3) μέλη της εξεταστικής επιτροπής να είναι παρόντες/παρούσες την ώρα της εξέτασης-παραπομπής. Σε περίπτωση δε που σε αυτήν μετέχουν Εξωτερικά Μέλη (μέλη άλλων Ιδρυμάτων), δίνεται η δυνατότητα τηλεδιάσκεψης για τη διευκόλυνση των Εξωτερικών Μελών (σχετική η υπ' αριθμ. φ122.1/42/23076/β2/24-2-2011, κοινή υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 433/17-3-2011,τ.Β').

Η δημόσια υποστήριξη της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας πραγματοποιείται εντός της εξεταστικής περιόδου του χειμερινού εξαμήνου έως και 2 εβδομάδες μετά το τέλος αυτής, όπως αυτή ορίζεται στο Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο του Ιδρύματος σύμφωνα με την απόφαση της Συγκλήτου του Παν/μιου Αιγαίου.

Η βαθμολόγηση της διπλωματικής εργασίας, από τα Μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής, αρθρώνεται στις εξής ενότητες (σε παρένθεση το ποσοστό βαρύτητας στη βαθμολόγηση):

- στόχος –βιβλιογραφική έρευνα (20%)
- ανάπτυξη μοντέλου, πειράματος, πλαισίου ανάλυσης (30%)
- ανάλυση αποτελεσμάτων και συζήτηση (20%)
- συμπεράσματα και προτάσεις για μελλοντική επέκταση (10%)

- παρουσίαση εργασίας (20%)

Μετά την ολοκλήρωση της παρουσίασης, η εξεταστική επιτροπή συνεδριάζει για τη βαθμολόγηση της εργασίας η οποία κατατίθεται εγγράφως στη Γραμματεία του Τμήματος σε ειδικό έντυπο, εφόσον πληρούνται όλες οι προηγούμενες προϋποθέσεις.

Στην περίπτωση αρνητικής κρίσης υπάρχει η δυνατότητα επανυποβολής της, μετά από δύο μήνες, αφού βελτιώσει την εργασία ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της Επιτροπής.

Σε περίπτωση αρνητικής κρίσης μετά τη 2η υποβολή, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια αποκλείεται από τη χορήγηση του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών και του/της χορηγείται απλή βεβαίωση παρακολούθησης των μαθημάτων του Π.Μ.Σ.

Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία μπορεί να αντικαθίσταται στο Πρόγραμμα Σπουδών με άλλον πρόσφορο επιστημονικά τρόπο, που κρίνεται τεκμηριωμένα ότι ισοδυναμεί με την εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, κατόπιν απόφασης της Συνέλευσης.

Η εγκεκριμένη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, μετά το πέρας των ενδεχομένων διορθώσεων που προτείνει η Επιτροπή, και πριν την καθομολόγηση του φοιτητή ή της φοιτήτριας κατατίθεται στη Βιβλιοθήκη του Π.Α. σε ηλεκτρονική μορφή μέσω της διαδικτυακής Πύλης της Βιβλιοθήκης και αναρτάται στον ιστότοπο της οικείας Σχολής (άρθρο 34, παράγραφος 5, ν.4485/2017). Ένα ηλεκτρονικό αντίτυπο κατατίθεται στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 15.

Πρακτική Άσκηση

Στους μεταπτυχιακούς φοιτητές και τους πρόσφατους απόφοιτους του Π.Μ.Σ. δίνεται η ευκαιρία να συμμετάσχουν σε Προγράμματα Κινητικότητας Φοιτητών για Σπουδές και Πρακτική Άσκηση, σε πανεπιστήμια ή φορείς του εξωτερικού, σύμφωνα με τους όρους συμμετοχής κάθε Προγράμματος.

Απαραίτητες προϋποθέσεις συμμετοχής:

1. Μεταπτυχιακοί φοιτητές

- Η μετακίνηση του φοιτητή στο εξωτερικό μπορεί να πραγματοποιηθεί μετά το τέλος των δυο πρώτων εξαμήνων και εφόσον ο φοιτητής έχει ολοκληρώσει τις υποχρεώσεις του απέναντι στο Π.Μ.Σ. (επιτυχής ολοκλήρωση συνόλου μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών, πλήρης τακτοποίηση διδασκτρων κ.τ.λ.),

- Η σύμφωνη γνώμη του Τμηματικού Υπευθύνου του Προγράμματος Ανταλλαγής, του Επιβλέποντα Καθηγητή της Μ.Δ.Δ., του Δ/ντη του Π.Μ.Σ. καθώς και της Συνέλευσης του Τμήματος Περιβάλλοντος.

Ως ελάχιστος χρόνος συμμετοχής ορίζονται οι δυο (2) μήνες και ως μέγιστος οι έξι (6) μήνες. Για τη συμμετοχή του μεταπτυχιακού φοιτητή σε Πρόγραμμα Ανταλλαγής παρέχεται από τη Συνέλευση παράταση των σπουδών του χωρίς επιπρόσθετη καταβολή διδασκτρων στο Π.Μ.Σ., η οποία δε μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει το μέγιστο χρονικό διάστημα της Σύμβασης που υπογράφεται μεταξύ φοιτητή, Παν/μιου Αιγαίου και φορέα υποδοχής.

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής υποχρεούται να καταθέσει το τελικό κείμενο της Μ.Δ.Ε. και να υποστηρίξει δημόσια την εργασία του το αργότερο μέσα σε ένα (1) μ από τη λήξη του Προγράμματος και την επιστροφή του στο Παν/μιο. Η ημερομηνία της δημόσιας υποστήριξης και της επιτυχούς εξέτασης από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας ορίζεται ως ημερομηνία ανακήρυξης του μεταπτυχιακού φοιτητή.

2. Απόφοιτοι

Δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα έχουν οι πρόσφατοι απόφοιτοι, στο 1ο έτος αποφοίτησής τους, με την προϋπόθεση να έχει εγκριθεί η αίτησή τους, την οποία έχουν υποβάλλει όσο είναι φοιτητές στο τελευταίο έτος σπουδών τους.

Στους συμμετέχοντες μεταπτυχιακούς φοιτητές και αποφοίτους απονέμονται:

- 20 μονάδες ECTS για τρίμηνη συμμετοχή στο Πρόγραμμα

- 30 μονάδες ECTS για εξάμηνη συμμετοχή στο Πρόγραμμα

Άρθρο 16.

Τελικός Βαθμός

Για την απονομή του Δ.Μ.Σ. απαιτείται η επιτυχής εξέταση σε πέντε μαθήματα, η συγγραφή επιστημονικού άρθρου και μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας και η εκπλήρωση των συνολικών υποχρεώσεων του/της φοιτητή/τριας προς το πρόγραμμα. Αν αυτό δεν επιτευχθεί εντός της τριετίας από την εγγραφή στο Π.Μ.Σ., εκτός αν συντρέχουν αποδεδειγμένα σοβαροί και εξαιρετικοί λόγοι οι οποίοι εξετάζονται κατά περίπτωση από τη Συνέλευση (άρθρο 42, παραγρ. 3 του ν. 4521/2018, ΦΕΚ 38/2-3-2018, τ.Α'), ο/η μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια παίρνει απλό πιστοποιητικό παρακολούθησης των συγκεκριμένων μαθημάτων στα οποία εξετάστηκε επιτυχώς και διαγράφεται μετά από απόφαση της Συνέλευσης.

Ο γενικός βαθμός του Δ.Μ.Σ. προκύπτει διαιρώντας το άθροισμα των γινομένων των διδασκόμενων μαθημάτων με τους αντίστοιχους συντελεστές τους, με το άθροισμα των συντελεστών αυτών. Συγκεκριμένα:

- τα μαθήματα που στα οποία αποδίδονται δέκα (10) πιστωτικές μονάδες, πολλαπλασιάζονται με συντελεστή ένα (1),

- τα μαθήματα που στα οποία αποδίδονται δεκαπέντε (15) πιστωτικές μονάδες, πολλαπλασιάζονται με συντελεστή ενάμισι (1,5)

Βαθμός Δ.Μ.Σ. = (Άθροισμα βαθμών 3 μεταπτυχιακών μαθημάτων επί (X) ένα (1) + Άθροισμα βαθμών 4 μεταπτυχιακών μαθημάτων επί (X) ένα (1.5) δια (/) 9).

Άρθρο 17.

Αξιολόγηση του ΠΜΣ

Στο τέλος κάθε εξαμήνου πριν από την έναρξη της εξεταστικής περιόδου, πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος/ουσας από τους μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες, οι οποίοι/ες, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο εσωτερικό σύστημα διασφάλισης ποιότητας του Ιδρύματος, με τη λήξη κάθε

μαθήματος αξιολογούν συνολικά το μάθημα ως προς το περιεχόμενο, τον τρόπο διδασκαλίας, τα προτεινόμενα συγγράμματα κ.τ.λ. (άρθρο 44 παρ. 1 του ν. 4485/2017).

Έχει θεσπιστεί στο Ίδρυμα η ακόλουθη διαδικασία τακτικής εσωτερικής αλλά και εξωτερικής αξιολόγησης: Οι φοιτητές/τριες με τη λήξη κάθε μαθήματος αξιολογούν συνολικά το μάθημα ως προς το περιεχόμενο, τον τρόπο διδασκαλίας, τα προτεινόμενα συγγράμματα μέσω του πληροφοριακού συστήματος διασφάλισης ποιότητας της Μονάδας Διασφάλισης Ποιότητας του Π.Α.. Σύμφωνα με τη συγκεκριμένη διαδικασία, οι φοιτητές/τριες λαμβάνουν ηλεκτρονικό μήνυμα (e-mail) με τη λίστα των μαθημάτων που έχουν δηλώσει στο τρέχον εξάμηνο. Κάθε μάθημα είναι ένας σύνδεσμος (link) προς το ερωτηματολόγιο αξιολόγησης μαθήματος. Η συλλογή και η διαχείριση των ερωτηματολογίων του φοιτητικού δυναμικού υλοποιείται σε ένα μοντέρνο, φιλικό και ασφαλές ηλεκτρονικό περιβάλλον, το οποίο διασφαλίζει την απαραίτητη ανωνυμία.

Στο πληροφοριακό σύστημα έχουν πρόσβαση ο/η Διευθυντής/τρια και όλοι οι Διδάσκοντες/ουσες των Π.Μ.Σ. του Πανεπιστημίου Αιγαίου, καθώς μέσω αυτού έχουν διαρκή ενημέρωση για τα αποτελέσματα της διαδικασίας ηλεκτρονικής αξιολόγησης των μαθημάτων τους.

Εκτός από τις διαδικασίες εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης, καθώς και διασφάλισης και πιστοποίησης της ποιότητας με ευθύνη της ΑΔΙΠ, οι οποίες προβλέπονται στο ν.4009/2011 (Α' 189), εξωτερική ακαδημαϊκή αξιολόγηση των Π.Μ.Σ. κάθε Σχολής, διενεργεί εξαιρητική Επισημονική Συμβουλευτική Επιτροπή (Ε.Σ.Ε.). (άρθρο 44, παρ. 3 του ν.4485/2017).

Κατά τη λήξη της θητείας της ΣΕ, με ευθύνη του απερχόμενου Διευθυντή, συντάσσεται αναλυτικός απολογισμός του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου και των λοιπών δραστηριοτήτων του Π.Μ.Σ., με στόχο την αναβάθμιση των σπουδών, την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, την βελτιστοποίηση των υφιστάμενων υποδομών και την κοινωνικά επωφελή χρήση των διαθέσιμων πόρων του ΠΜΣ, ο οποίος κατατίθεται στο Τμήμα (άρθρο 44 παρ.2 του ν.4485/2017). Ο εν λόγω απολογισμός με ευθύνη της Κοσμητείας αποστέλλεται αμελλητί στα μέλη της ΕΣΕ (άρθρο 44, παρ. 5 του ν.4485/2017).

Σε τακτά χρονικά διαστήματα (π.χ. διετία ή τριετία) και με ευθύνη του/της Διευθυντή/τριας του Π.Μ.Σ. συλλέγονται στοιχεία ώστε να είναι δυνατή η σύγκριση του προγράμματος μαθημάτων και του περιεχομένου τους μεταξύ του οικείου Π.Μ.Σ. και άλλων αντίστοιχων Π.Μ.Σ. που προσφέρονται από Ιδρύματα του εσωτερικού και εξωτερικού γνωστά για την πρωτοπορία τους.

Άρθρο 18.

Πόροι και δαπάνες - Τέλη φοίτησης - υποτροφίες και βραβεία

18.1 Πόροι (άρθρο 37 παρ. 1 του ν. 4485/2017)

Η χρηματοδότηση του Π.Μ.Σ. μπορεί να προέρχεται από:

- α) τον προϋπολογισμό του Α.Ε.Ι. και των συνεργαζόμενων του φορέων (άρθρο 43, ν.4485/2017),

β) τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων,

γ) δωρεές, παροχές, κληροδοτήματα και κάθε είδους χορηγίες φορέων του δημόσιου τομέα, όπως οριοθετείται στην περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), ή του ιδιωτικού τομέα,

δ) πόρους από ερευνητικά προγράμματα,

ε) πόρους από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων διεθνών οργανισμών,

στ) μέρος των εσόδων των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) των Α.Ε.Ι.,

ζ) κάθε άλλη νόμιμη αιτία (άρθρο 37 παρ. 1 του ν. 4485/2017).

Σε αιτιολογημένες περιπτώσεις, κατά τις οποίες τα λειτουργικά έξοδα ενός Π.Μ.Σ. δεν καλύπτονται εξ ολοκλήρου από τις ως ανωτέρω πηγές χρηματοδότησης, μέρος των λειτουργικών του εξόδων μπορεί να καλύπτεται από τέλη φοίτησης (άρθρο 37 παρ. 2 του ν.4485/2017).

18.2 Δαπάνες (άρθρο 37 παρ. 4 του ν.4485/2017)

Η διαχείριση των εσόδων του Π.Μ.Σ. γίνεται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. και κατανέμεται ως εξής:

(α) Εβδομήντα τοις εκατό (70%) λειτουργικά έξοδα του προγράμματος τα οποία κατανέμονται σε δαπάνες διδασκαλίας, διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης, μετακινήσεων, εξοπλισμού, λογισμικού, αναλώσιμων, χορήγησης υποτροφιών σε μεταπτυχιακούς φοιτητές και λοιπές δαπάνες. Οι δαπάνες αποζημίωσης του τακτικού διδακτικού, τεχνικού και διοικητικού προσωπικού των Ιδρυμάτων αφορά σε εργασία που υπερβαίνει τις κατά νόμο υποχρεώσεις τους.

β) Τριάντα τοις εκατό (30%) για κάλυψη λειτουργικών εξόδων του Ιδρύματος, με προτεραιότητα στην κάλυψη των αναγκών των Π.Μ.Σ. που λειτουργούν χωρίς τέλη φοίτησης (άρθρο 37 παρ. 4 του ν. 4485/2017).

Η παραπάνω κατανομή δεν ισχύει στην περίπτωση δωρεάς, κληροδοτήματος ή χορηγίας για συγκεκριμένο σκοπό, καθώς και για κρατικές επιχορηγήσεις (άρθρο 37 παρ. 5 του ν.4485/2017).

Το Τμήμα οφείλει ετησίως να δημοσιεύει, με ανάρτηση στην ιστοσελίδα του, απολογισμό εσόδων - εξόδων, με αναγραφή της κατανομής των δαπανών ανά κατηγορία, και ιδίως του ύψους των τελών φοίτησης, των αμοιβών των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. και του αριθμού των διδασκόντων που τις εισέπραξαν. (άρθρο 37 παρ. 6 του ν.4485/2017).

18.3 Τέλη φοίτησης (άρθρο 35 του ν. 4485/2017)

Οι μεταπτυχιακοί/κές φοιτητές/τριες υποχρεούνται στην καταβολή τελών φοίτησης, που είναι απαραίτητα για την κάλυψη των ακαδημαϊκών και λειτουργικών αναγκών του προγράμματος, όπως παρουσιάζονται αναλυτικά στη Μελέτη Βιωσιμότητας που κατατέθηκε στον φάκελο ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

Τα τέλη φοίτησης ανέρχονται συνολικά σε 1.000 € για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή/τρια και αναγράφονται ρητά στην Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για εισαγωγή στο Π.Μ.Σ. Η καταβολή των τελών φοίτησης γίνεται μέσω της ειδικά διαμορφωμένης ηλεκτρονικής πλατφόρμας του Ειδικού Λογαριασμού Έρευνας του Πανεπιστημίου Αιγαίου (Ε.Λ.Κ.Ε.), ο οποίος είναι αρμόδιος

για τη διαχείριση τους. Η κατάθεση γίνεται τμηματικά σε 2 δόσεις των 500 €, κατά την εγγραφή στα δυο πρώτα εξάμηνα της κανονικής διάρκειας φοίτησης. Διευκρινίζονται επίσης τα εξής:

- Σε περίπτωση που κάποιος/α φοιτητής/τρια αποφασίσει να αποχωρήσει κατά τη διάρκεια της φοίτησης του/της, τα τέλη φοίτησης που έχει καταβάλλει δεν επιστρέφονται.

- Σε περίπτωση διαγραφής, το μέρος των τελών φοίτησης που έχει καταβληθεί, δεν επιστρέφεται. Για όσους/ες φοιτητές/τριες παρατείνουν τη φοίτηση τους πέρα από τα τρία εξάμηνα του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών για τις ανάγκες ολοκλήρωσης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ή του επιστημονικού άρθρου, δύναται να καταβάλουν τέλη φοίτησης το ύψος των οποίων αποφασίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος.

- Η εγγραφή των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών θεωρείται κατοχυρωμένη και ολοκληρωμένη με ταυτόχρονη καταβολή της πρώτης δόσης των τελών φοίτησης αξίας 500 € εκάστου εξαμήνου. Σε περίπτωση που κάποιος φοιτητής/τρια αποφασίσει να αποχωρήσει τα τέλη φοίτησης δεν επιστρέφονται.

- Για την εγγραφή στο Γ' εξάμηνο απαραίτητη προϋπόθεση είναι η εξόφληση των εξαμήνων Α' και Β'.

Διευκρινίζεται, τέλος, ότι προκειμένου να προγραμματιστεί η δημόσια παρουσίαση και εξέταση της μεταπτυχιακής εργασίας, οι φοιτητές/τριες οφείλουν να έχουν τακτοποιήσει το σύνολο των οικονομικών υποχρεώσεων τους προς το Π.Μ.Σ.

Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες οφείλουν να εξοφλούν εγκαίρως όλες τις οικονομικές τους υποχρεώσεις.

Απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης

Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης, όπου αυτά προβλέπονται, οι φοιτητές/τριες Π.Μ.Σ. των οποίων το εισόδημα (ατομικό ή οικογενειακό) δεν υπερβαίνει το μεν ατομικό το εκατό τοις εκατό (100%), το δε οικογενειακό το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα κάθε φορά δημοσιευμένα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής. Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για την συμμετοχή σε ένα μόνο Π.Μ.Σ.

Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι/ες φοιτητές/τριες δεν θα πρέπει να ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών/τριών που εισάγονται στο Π.Μ.Σ.

Αν οι δικαιούχοι υπερβαίνουν το ανωτέρω ποσοστό, επιλέγονται με σειρά κατάταξης ξεκινώντας από αυτούς/ές που έχουν το μικρότερο εισόδημα.

Για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου λαμβάνονται υπόψη από την Επιτροπή που συγκροτείται δυνάμει της περίπτωσης δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 31 του ν.4485/2017 τα εισοδήματα του τελευταίου φορολογικού έτους, για το οποίο κατά το χρόνο της επιλογής στο Π.Μ.Σ. έχει ολοκληρωθεί η εκκαθάριση φόρου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.

Η αίτηση απαλλαγής τελών φοίτησης υποβάλλεται από τον/την ενδιαφερόμενο/η στο Τμήμα ύστερα από την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτη-

τών/τριών στο Π.Μ.Σ. Η οικονομική κατάσταση υποψηφίου/ας σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής σε Π.Μ.Σ.

Όσοι/ες λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή, δεν δικαιούνται απαλλαγής.

Σε περίπτωση μη τήρησης των οικονομικών υποχρεώσεων είναι δυνατή η προσωρινή αναστολή φοίτησης ή η διαγραφή του φοιτητή ή της φοιτήτριας από το Πρόγραμμα, μετά από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

18.4 Υποτροφίες και βραβεία

Το ΠΜΣ δύναται να παρέχει έναν αριθμό υποτροφιών βάσει ακαδημαϊκών κριτηρίων, σύμφωνα με απόφαση της Συνέλευσης στην οποία καθορίζεται, το ύψος των υποτροφιών, τα δικαιολογητικά και η διαδικασία χορήγησης υποτροφιών και οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των υποτρόφων (παρ. 4 άρθρο 35 ν.4485/2017).

Άρθρο 19.

Ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ.

Το Π.Μ.Σ. διατηρεί ιστοσελίδα στην αγγλική γλώσσα, ή και σε οποιαδήποτε άλλη γλώσσα κρίνει η Συνέλευση. Η επίσημη ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. ενημερώνεται διαρκώς και παρέχει όλες τις πληροφορίες του Προγράμματος. Αποτελεί τον επίσημο χώρο ενημέρωσης των μεταπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών. Στην ιστοσελίδα αναρτάται και το Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 20.

Καθομολόγηση και Απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

20.1 Καθομολόγηση

(Σχετικά με το κείμενο καθομολόγησης των αποφοίτων του ΠΜΣ βλέπετε Παράρτημα -2-)

20.2 Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Στο πλαίσιο του ΠΜΣ «Επιστήμες Περιβάλλοντος» – «M.Sc. in Environmental Sciences» απονέμεται Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στις «Επιστήμες Περιβάλλοντος» - (Master of Science (M.Sc.) in "Environmental Sciences") Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών δεν απονέμεται σε μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια του οποίου ο τίτλος σπουδών πρώτου κύκλου από ίδρυμα της αλλοδαπής δεν έχει αναγνωρισθεί από το Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης(Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), σύμφωνα με το ν. 3328/2005 (Α' 80).

Το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) είναι δημόσιο έγγραφο.

Ο τύπος του καθορίστηκε σύμφωνα με την απόφαση της υπ' αριθμ. 95/09.03.2018 Συνεδρίασης της Συγκλήτου. Υπογράφεται από τον/την Πρύτανη/ι, τον/την Πρόεδρο του Τμήματος και τον/την Γραμματέα του Τμήματος ή τους/τις νόμιμους/ες αναπληρωτές/τριες τους. (Σχετικά με τον τύπο του απονεμόμενου τίτλου σπουδών σε ΠΜΣ, βλέπετε Παράρτημα -1-)

Στον απόφοιτο ή στην απόφοιτη του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών μπορεί να χορηγείται, πριν από την απονομή, Βεβαίωση ότι έχει περατώσει επιτυχώς την παρακολούθηση του Προγράμματος.

Ο/Η κάτοχος Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

δικαιούται να πάρει δωρεάν 2 αντίγραφα του Διπλώματος καθώς και Παράρτημα Διπλώματος.(βλέπετε παρακάτω περιπτ. - 20.3-)

Το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών μπορεί να χορηγείται και σε Περγαμινή, αν τούτο ζητηθεί από τον ίδιο ή την ίδια με την καταβολή της αξίας της η οποία καθορίζεται κάθε φορά αρμοδίως.

Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες οφείλουν να έχουν ανταποκριθεί με επιτυχία σε όλες τις ακαδημαϊκές υποχρεώσεις του Προγράμματος και να έχουν εξοφλήσει όλες τις οικονομικές τους υποχρεώσεις, προκειμένου να λάβουν είτε το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών είτε βεβαίωση ολοκλήρωσης σπουδών καθώς και τυχόν υποχρεώσεις τους προς τη Φοιτητική Μέριμνα και τη Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος.

20.3 Παράρτημα Διπλώματος

Σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 15 του ν. 3374/2005 και την υπουργική απόφαση Φ5/89656/Β3/13-8-2007 (ΦΕΚ 1466/13-8-2007 τ.Β') τα Π.Μ.Σ. οφείλουν να οργανώνονται με βάση το σύστημα μεταφοράς και συσσωρευσης πιστωτικών μονάδων.

Ως εκ τούτου, στα Διπλώματα Μεταπτυχιακών Σπουδών που χορηγούνται από το Π.Α. επισυνάπτεται υποχρεωτικά το προβλεπόμενο Παράρτημα Διπλώματος το οποίο αποτελεί επεξηγηματικό έγγραφο που παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη φύση, το επίπεδο, το γενικότερο πλαίσιο εκπαίδευσης, το περιεχόμενο και το καθεστώς των σπουδών, οι οποίες ολοκληρώθηκαν με επιτυχία και δεν υποκαθιστά τον επίσημο τίτλο σπουδών ή την αναλυτική βαθμολογία μαθημάτων που χορηγούν τα Ιδρύματα. Το εν λόγω έγγραφο εκδίδεται αυτομάτως και χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα.

20.4 Απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Η καθομολόγηση και απονομή των Διπλωμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών γίνεται δημόσια σε ειδική τελετή ενώπιον των Πρυτανικών Αρχών και του/της Προέδρου του Τμήματος ή του/της Αναπληρωτή/τριας του και συγχρόνως με την απονομή των πτυχίων του α' κύκλου σπουδών του Τμήματος. Κατά την τελετή οι απόφοιτοι και απόφοιτες του Π.Μ.Σ. προηγούνται των πτυχιούχων του Τμήματος. Τα ονόματα των διπλωματούχων εγκρίνονται από τη Συνέλευση του Τμήματος, που διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης προκειμένου να απονεμηθεί το Δ.Μ.Σ. (παρ. 3 άρθρο 31 ν.4485/2017). Σε εξαιρετικές περιπτώσεις αδυναμίας φυσικής παρουσίας για σοβαρούς λόγους υγείας, δύναται να τροποποιηθεί η διαδικασία καθομολόγησης/απονομής διπλώματος αποκλειστικά και μόνο με απόφαση του/της Πρυτάνεως του Ιδρύματος.

Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 21/19-1-2017, θέμα 7.4 απόφαση της Συγκλήτου, ή όπως κάθε φορά ισχύει, δίνεται η δυνατότητα πραγματοποίησης καθομολόγησης και απονομής διπλώματος μεταπτυχιακών σπουδών σε αποφοίτους/ες προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών του Ιδρύματος που διαμένουν αποδεδειγμένα στο εξωτερικό, ενώπιον των ελληνικών, πρεσβευτικών και προξενικών αρχών.

Άρθρο 21.

Ανάκληση Τίτλου

Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών που χορηγήθηκε είναι δυνατόν να ανακληθεί ή ακυρωθεί αν αποδειχθεί ότι δεν συνέτρεχαν την εποχή της απόκτησής του οι εκ του νομικού και θεσμικού πλαισίου προϋποθέσεις κτήσης του. Η ανάκληση ή ακύρωση γίνεται μετά από απόφαση της οικείας Συνέλευσης η οποία κοινοποιείται στον/στην Πρύτανη/ι του Ιδρύματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ: ΆΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 22.

Άλλες Ρυθμίσεις

22.1 Υλικοτεχνική Υποδομή

Για την κάλυψη των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών του Π.Μ.Σ., οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες έχουν πρόσβαση στην υλικοτεχνική υποδομή του αντίστοιχου Τμήματος και συνολικά του Πανεπιστημίου σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία και τους Κανονισμούς του Ιδρύματος (Βιβλιοθήκη, εργαστήρια κ.λπ.).

ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΤΜ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Το Π.Μ.Σ. «Επιστήμες Περιβάλλοντος» πραγματοποιείται από το ακαδ. έτος 2014-2015 στις εγκαταστάσεις του κτιρίου του Τμήματος Περιβάλλοντος συνολικού εμβαδού 4300 τμ. στο οποίο διαθέτει συνολικά 5 αίθουσες Διδασκαλίας, εκπαιδευτικά και ερευνητικά εργαστήρια καθώς και τα γραφεία των καθηγητών και ερευνητών. Το κτίριο είναι εξοπλισμένο με άρτιες τεχνολογικές υποδομές και διαθέτει άνετους χώρους για την ανάπτυξη της διδακτικής, ερευνητικής και γενικότερης ακαδημαϊκής δραστηριότητας του Π.Μ.Σ. Ο απαιτούμενος ακίνητος (εργαστήρια, αίθουσες διδασκαλίας κλπ) και κινητός (όργανα μετρήσεων και παρατήρησης) υλικοτεχνικός εξοπλισμός καλύπτεται σε μεγάλο ποσοστό από τις υπάρχουσες δομές, ενώ σε περιπτώσεις που αυτός δεν επαρκεί, εγγράφεται σχετική δαπάνη για την αγορά εξοπλισμού στον προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ.

Τα απαιτούμενα και διαθέσιμα υλικοτεχνικής υποδομής του Π.Μ.Σ. παρουσιάζονται αναλυτικά στον παρακάτω πίνακα:

ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ		Θέσεις εργασίας	Εξοπλισμός
Αίθουσες διδασκαλίας	5	185	5 desktop 5 βιντεοπροβολείς
Αίθουσα Τηλεδιάσκεψης	1	1	1 Σύστημα Τηλεδιάσκεψης 1 Φορητός Υπολογιστής
Εκπαιδευτικά και Ερευνητικά Εργαστήρια	Εργαστήριο Βιολογίας	32	Οπτικά Μικροσκόπια Στερεοσκόπια Φασματοφωτόμετρο Φυγόκεντρο Επωαστικό Θάλαμο Θάλαμο σταθερών συνθηκών Φορητά όργανα προσδιορισμού περιβαλλοντικών παραμέτρων Απαγωγός αερίων Θάλαμος νηματικής ροής Εργαστηριακό ψυγείο Κλίβανος υγρής αποστείρωσης
	Εργαστήριο Χημείας	30	Συσκευή Προσδιορισμού COD Θάλαμο σταθερών συνθηκών για τον προσδιορισμό BOD Συσκευή προσδιορισμού ολικού αζώτου με την μέθοδο Kjeldahl Φασματοφωτόμετρο Φθορισμόμετρο Συσκευές προσδιορισμού αιωρούμενων στερεών Φορητά όργανα προσδιορισμού περιβαλλοντικών παραμέτρων (pH, D.O., αγωγιμότητα, σκληρότητα) κ.α.
	Εργαστήριο Εδαφολογίας	24	α. Εργαστηριακός Εξοπλισμός: Αυτόματος αναλυτής εδάφους για τη μέτρηση αμμωνιακών, νιτρικών-νιτρωδών και φωσφορικών ιόντων. Σύστημα προσδιορισμού αζώτου κατά Kjeldahl 12 θέσεων. Φλογοφωτόμετρο για το προσδιορισμό του Καλίου. Αναμείκτες μηχανικής ανάλυσης εδάφους. Μετεωρολογικό σταθμό, Φούρνο ξήρανσης, Ξηραντήρες, Συσκευή κοσκίνισης χωμάτων, Ψυγείο συντήρησης-κατάψυξης, Καταψύκτη, Διάφορες συσκευές υποστήριξης αναλυτικής και ενόργανης χημείας (μετρητές pH, αναλυτικοί ζυγοί, μαγνητικοί αναδευτήρες, ανακινητήρες κλπ.).

			β. Εξοπλισμός Πεδίου: Δειγματολήπτες αδιατάρακτου και διαταραγμένου εδάφους, Δειγματολήπτες εδαφικής υγρασίας, Μετρητή υδραυλικής αγωγιμότητας, Πενετρόμετρο, Διηθητόμετρο, Δειγματολήπτη ύδατος κ.α. Αυτόματο σύστημα τιτλοδότησης Ψυχόμενη Φυγόκεντρος Ανακινήτριας κυκλικής κίνησης Υδατόλουτρο Φασματόμετρο ορατού-υπεριώδους διπλής δέσμης Αντλία Κενού
1 Εργαστήρια Πληροφορικής	29		Είναι διαθέσιμα για προσωπική εργασία των φοιτητών και για τη διεξαγωγή διαλέξεων και εργαστηριακών ασκήσεων, στο πλαίσιο προπτυχιακών ή μεταπτυχιακών μαθημάτων. Εξοπλισμός 29 Desktop Υπολογιστές 1 Εκτυπωτής 1 Βιντεοπροβολέας
Μετεωρολογικός Σταθμός Ξενία			Αυτόματο Καταγραφικό Μετρήσεων Data Logger
Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής και Επικοινωνίας			Διαθέτει ένα οργανωμένο κέντρο δράσεων Περιβαλλοντικής Επικοινωνίας στο λιμάνι Λιναριάς της Σκύρου σε συνεργασία με το Λιμενικό Ταμείο Σκύρου, όπου φιλοξενούνται φοιτήτριες και φοιτητές οι οποίοι στο πλαίσιο πρακτικής άσκησης υλοποιούν προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. • 5 Desktop Υπολογιστές
Εργαστήριο Τηλεπισκόπησης	5		Εργαστηριακός Εξοπλισμός: Erdas Imagine (10-licenses), ArcGis (25-licenses), Geomedia (11-licenses) IDRISI - 32 (11-licenses), Visual Studio (11-licenses), Photomodeler (1-license), Autocad (1-license), το σύστημα ψηφιακής Φωτογραμμετρίας της Intergraph μαζί με όλα τα λογισμικά για Τηλεπισκόπηση και ΓΣΠ, μηχανήματα φωτογραμμετρίας και φωτοερμηνείας (στερεοσκόπια κτλ.). Εξοπλισμός Πεδίου: Ραδιοφασματόμετρο, συστήματα τοπογραφίας με πυξίδες, ένα ολικό σταθμό παλαιάς τεχνολογίας, μικρής ακρίβειας GPS δέκτες, τρεις ερασιτεχνικές ψηφιακές φωτογραφικές μηχανές χαμηλής ανάλυσης, μία ψηφιακή μηχανή βίντεο στο θερμικό υπέρυθρο, λοιπός εξοπλισμός πεδίου (μετροταινίες, κλπ.). • 8 Δέκτης GPS • 5 Work Station Cluster • Ψηφιακή φωτογραφική μηχανή SLR • Γεωδαιτικός Σταθμός • Όργανο μέτρησης μηκών χειρός με Λέιζερ
Εργαστήριο Ποιότητας Υδάτων και Αέρα	10		Ενόργανος Αναλυτικός Εργαστηριακός Εξοπλισμός: Σύστημα υγρής χρωματογραφίας με ανιχνευτή φασματομετρίας μαζών (LC-MS), Σύστημα υγρής χρωματογραφίας υψηλής απόδοσης με ανιχνευτή συστοιχίας φωτοδιόδων (HPLC-DAD), Σύστημα αέριας χρωματογραφίας με φασματογράφο μάζας και εισαγωγή / συμπίκνωτή (Purge & Trap GC-MS), Σύστημα αέριας χρωματογραφίας με φασματογράφο μάζας (GC-MS), Σύστημα αέριας χρωματογραφίας με ανιχνευτή σύλληψης ηλεκτρονίων & ανιχνευτή αζώτου/φωσφόρου (GCECD/ NPD), Σύστημα αέριας χρωματογραφίας με ανιχνευτή σύλληψης ηλεκτρονίων (GC-ECD), Σύστημα αέριας χρωματογραφίας με ανιχνευτή ιοντισμού φλόγας (GC-FID), Φασματομετρία ατομικής απορρόφησης με φλόγα και ηλεκτροθερμαινόμενο φούρνο γραφίτη (FAAS - GFAAS), Ιοντική χρωματογραφία (IC), Φούρνο μικροκυμάτων, Τοξικόμετρο, Συσκευή υπερκαθαρού νερού, Ψυγεία συντήρησης-κατάψυξης, Καταψύκτες ποικίλων χωρητικότητων, Λοιπές συσκευές υποστήριξης αναλυτικής και ενόργανης χημείας (μετρητές pH, αναλυτικοί ζυγοί, μαγνητικοί αναδευτήρες, κλπ.).

			<p>Διατάξεις Εργαστηριακής Κλίμακας: Αερόβιοι και αναερόβιοι βιο-αντιδραστήρες, Περισταλτικές αντλίες, Συστήματα επεξεργασίας νερού με ενεργό άνθρακα, άμμο και άλλα πληρωτικά υλικά. Συσκευή κροκίδωσης-συσσωμάτωσης Jar Test.</p> <p>Εξοπλισμός Πεδίου: Όργανα μέτρησης αέριων ρύπων (O3, SO2, NO, NO2). Όργανα μέτρησης του αριθμού και της κατανομής των αερολυμάτων της εταιρίας GRIMM (1.105, 1.108). Όργανο συλλογής σωματιδίων κατά μέγεθος για χημική ανάλυση (Moudi 110 micro orifice impactor). Όργανο μέτρησης της σκέδασης και της οπισθοσκέδασης αερολυμάτων της εταιρίας TSI.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τράπεζα ανάδευσης με ρύθμιση θερμοκρασίας • Συσκευή εκχύλισης στερεής φάσης (SPE vacuum manifold system) 24 θέσεων • Μανομετρικό σύστημα μέτρησης BOD5 6 θέσεων • Θάλαμος σταθερής θερμοκρασίας BOD5 • Φορητή συσκευή μέτρησης θολότητας και αιωρούμενων στερεών • Σύστημα Φασματόμετρου συνδεδεμένου με Οπτική Ίνα σε Τηλεσκόπιο με ταυτόχρονη σύνδεση Ψηφιακής Κάμερας Επιστημονικού Τύπου για καταγραφή του φάσματος της ακτινοβολίας και του χρώματος στον ουράνιο θόλο. • Σταθμός εργασίας για την συλλογή και ανάλυση δεδομένων εικόνας και φάσματος για την ανάπτυξη και αξιολόγηση χρωματομετρικού λογισμικού. • Ρότορας συσκευής χώνευσης δειγμάτων • Μονοστοιχειακή Πηγή Ακτινοβολίας Cd, As, Ti, Se • Πηγή χημικού ιονισμού • Workstation μεγάλης υπολογιστικής ισχύος
Εργαστήριο Διαχείρισης Ενέργειας	3		<p>Εξοπλισμός που επιτρέπει την καταγραφή μετεωρολογικών μεγεθών, ροών θερμότητας και ηλεκτρισμού, κάμερα υπέρυθρης ακτινοβολίας και ροόμετρα για μέτρηση γεωθερμικών ρευστών.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Καταμετρητής Συμπύκνωσης Σωματιδίων (Condensation Particle Counter - CPC) • Γενήτρια/Παραγωγός Σωματιδίων (Atomizer) • Αυτόματο Καταγραφικό Μετρήσεων Data Logger • Πυρανόμετρο ολικής ηλιακής ακτινοβολίας
Εργαστήριο Διαχείρισης Βιοποικιλότητας	6		<p>Εργαστηριακός Εξοπλισμός: Στοιχειακός Αναλυτής Άνθρακα, Αζώτου, Θείου, Πλήρες Αυτοματοποιημένο Σύστημα Προσδιορισμού Αζώτου Κατά Kjeldahl 6 Θέσεων, Φασματόμετρο Ορατού-Υπεριώδους Διπλής Δέσμης, Σύστημα Για Την Παραγωγή Υπερκάθαρου Νερού, Φούρνος ξήρανσης, Πυριαντήριο Μέγιστης Θερμοκρασίας 1000 °C, Φυγόκεντρος, Μύλος Άλεσης, 1 ψυγείο συντήρησης-κατάψυξης, 4 καταψύκτες ποικίλων χωρητικοτήτων, Πολλές συσκευές υποστήριξης αναλυτικής και ενόργανης χημείας (μετρητές pH, αναλυτικοί ζυγοί, μαγνητικοί αναδευτήρες, ανακινήτες κλπ.).</p> <p>Εξοπλισμός Πεδίου: Φορητό Όργανο Μέτρησης Φωτοσύνθεσης, Φορητός Μετρητής Φυλλικής Επιφάνειας, Φορητός Μετρητής Χλωροφύλλης, Φορητός μετρητής CO2, Συσκευή μέτρησης της Φωτοσυνθετικά Ενεργούς Ακτινοβολίας και του Δείκτη Φυλλικής Επιφάνειας, Μετρητής Ύψους Λιβαδικών Φυτών, Δειγματολήπτες εδάφους, Συσκευή Αναρρόφησης VORTIS για Συλλογή Αρθροπόδων, Εξοπλισμός παρατήρησης πουλιών (κιάλια, τηλεσκόπια κλπ.), Λοιπός εξοπλισμός πεδίου (μετροταινίες, GPS κλπ.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εργαστηριακός Θάλαμος Ελεγχόμενων Συνθηκών • Σύστημα Ανάλυσης Παραμέτρων Θόλου Φυτών • Φορητός Ηλεκτρονικός Ζυγός με αναγνωσιμότητα 0.001g • Εργαστηριακό εξάρτημα με διαφανή ιμάντα για μεταφορά φύλλων για μετρητή φυλλικής επιφάνειας • Φορητός μετρητής φυλλικής επιφάνειας

		<ul style="list-style-type: none"> • Φορητό PDA GPS • Weather Station • Τεχνητές φωλιές για πουλιά • Ασύρματο Ενδοσκόπιο • Κιάλια (διόπτρες) πρίσματος οροφής • Αποστασιόμετρο λέιζερ • Σύστημα ανάλυσης αρχιτεκτονικών και ενεργειακών προφίλ της βλάστησης • Ηχόμετρο • Sound analysis workstation
Εργαστήριο Διαχείρισης Αποβλήτων	5	<p>Εργαστηριακός Εξοπλισμός</p> <p>α. Τμήμα Διαχείρισης Αποβλήτων</p> <p>Μετρητές Αερίων (Infrared Gas Analyser), GPS φορητό, TOXIMETER GAS DETECTOR, Φορητό Πεχάμετρο / Ιοντόμετρο, Φορητό Αγωγιμόμετρο, Φορητό Οξυγονόμετρο, COD Reactor, Φορητό φασματοφωτόμετρο, Εξοπλισμός για την μέτρηση του αναερόβιου και αερόβιου μεταβολισμού μικροοργανισμών στο έδαφος και σε υδατικά διαλύματα, Συσκευή εκχύλισης Soxhlet 6 θέσεων, Αναλυτικός ηλεκτρονικός Ζυγός, Αποστακτήρας παραγωγής αφιονισμένου νερού, Στερεοσκόπιο, Δονητής Δοκιμαστικών Σωληναρίων, Θερμαινόμενος μαγνητικός αναδευτήρας, Τράπεζα ανάδευσης, Ξηραντήρας/Αφυγραντής, Εργαστηριακή συσκευή κομποστοποίησης</p> <p>β. Τμήμα Επεξεργασίας Ελαιοκάρπου</p> <p>Κλασικό σύστημα Υδραυλικής Πρέσας, Διφασικό σύστημα φυγοκέντρωσης (decanter), Εκπυρηνωτής Ελαιοκάρπου, Πλυντήριο Ελαιοκάρπου, Αποφυλλωτήριο Ελαιοκάρπου, Αναβατόριο Ελαιοκάρπου, Επιδαπέδιος ζυγός φορτίων, Επαγγελματικό πλυντήριο δίσκων, Χειροκίνητη πρέσα αποχυμωτής, Καταψύκτης, Αναλυτικός Ζυγός, Πυραντήριο, Shredder, Κλίβανος</p> <p>γ. Τμήμα Περιβαλλοντικής Ακτινοβολίας</p> <p>Φορητός Ανιχνευτής Ραδιενέργειας συμπεριλαμβανόμενα τα μέρη Scintillation detector with NaI (TI) crystal., Photomultiplier tube base/ Preamplifier, InSpector Multichannel Analyzer, Σετ ραδιενεργών πηγών βαθμονόμησης κλειστού τύπου.</p> <p>Φορητός Μετρητής Ραδονίου, Ανιχνευτής Ραδιενέργειας GEIGER τύπος micro-Sievert.</p> <p>Δύο πεδιόμετρα μέτρησης μη-ιονίζουσας ακτινοβολίας, το ένα στην περιοχή συχνοτήτων 15 Hz – 6 GHz και το άλλο στην 100 kHz – 3 GHz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εργαστηριακός μύλος άλεσης • Φορητός αναλυτής βιοαέριου • Κεφαλή μέτρησης ηλεκτρικού πεδίου για πεδιόμετρο ηλεκτρομαγνητικών πεδίων • Μετρητής επιπέδου ήχου • Ραδιόμετρο καθαρής ακτινοβολίας (net radiometer) • Πυργεώμετρο • Πυρανόμετρο
Εργαστήριο Τοπικής και Νησιωτικής Ανάπτυξης	4	4 Desktop Υπολογιστές
Εργαστήριο Επιχειρησιακής Περιβαλλοντικής Πολιτικής και Διαχείρισης	4	4 Desktop Υπολογιστές

Η εκπαιδευτική διαδικασία και η έρευνα στο Π.Μ.Σ. υποστηρίζονται σημαντικά από το άρθρο και σύγχρονα οργανωμένο Παράρτημα Μυτιλήνης της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Η κεντρική υπηρεσία της Βιβλιοθήκης έχει την έδρα της στη Μυτιλήνη και συντονίζει τα παραρτήματα της βιβλιοθήκης στη Μυτιλήνη, στη Σάμο, στη Χίο, στη Ρόδο και στη Σύρο. Η συλλογή της βιβλιοθήκης στον τομέα του Περιβάλλοντος είναι σημαντική και ανανεώνεται συνεχώς με νέους ξενόγλωσσους και ελληνικούς τίτλους και πληροφοριακό υλικό σε συμβατική ή/και ηλεκτρονική μορφή. Οι χρήστες της βιβλιοθήκης έχουν άμεση και γρήγορη πρόσβαση σε διεθνείς βάσεις δεδομένων και μπορούν να αναζητήσουν βιβλία, άρθρα και άλλα βιβλιογραφικά στοιχεία μέσω της ενιαίας μηχανής αναζήτησης ηλεκτρονικών πηγών του Heal-Link που υποστηρίζεται από τον Σύμβουλο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας έχουν δικαίωμα δανεισμού βιβλίων σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας της βιβλιοθήκης.

22.2 Διοικητική Υποστήριξη του Προγράμματος

Η γραμματειακή κάλυψη του Π.Μ.Σ., όπως και οποιαδήποτε τεχνολογική και οικονομική υποστήριξη, καλύπτεται είτε από υπάρχον μόνιμο Προσωπικό του Τμήματος, είτε με τη διαδικασία προσλήψεων που βαρύνει τον προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ.

Η Γραμματεία του ΠΜΣ έχει ως καθήκον τη γραμματειακή υποστήριξη του ΠΜΣ, την εγγραφή των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών του προγράμματος στο ηλεκτρονικό σύστημα του φοιτητολογίου, την καταχώρηση βαθμολογιών, την κατάρτιση των ωρολογίων προγραμμάτων, την προετοιμασία για την απονομή των Δ.Μ.Σ., την επικοινωνία με τους διδάσκοντες και φοιτητές/τριες του Προγράμματος, την τήρηση των οικονομικών στοιχείων του Προγράμματος, τη γραμματειακή υποστήριξη της ΣΕ κλπ.

22.3 Βραβεία Αριστείας

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου έχει θεσπίσει Βραβεία Αριστείας για μεταπτυχιακούς φοιτητές και μεταπτυχιακές φοιτήτριες, τα οποία προκηρύσσει περιοδικά και καλύπτουν το σύνολο των επιστημονικών πεδίων που θεραπεύει το Ίδρυμα. Σκοπός είναι η ενθάρρυνση ερευνητικών προσπάθειών και σε μεταπτυχιακό επίπεδο οι οποίες οδηγούν είτε σε ανακοινώσεις σε αναγνωρισμένα διεθνή συνέδρια, είτε σε δημοσιεύσεις σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά και οι οποίες συμβάλλουν καταλυτικά στην ανάδειξη του ερευνητικού χαρακτήρα του Ιδρύματος.

22.4 Νομοθεσία σχετική με θέματα φοιτητικής μέριμνας
Σύμφωνα με το άρθρο 34, παρ. 3 του ν.4485/2017 «Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων. Τα Ιδρύματα υποχρεούνται να εξασφαλίζουν στους φοιτητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προσαρμοστικότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία.»

22.5 Θέματα Δεοντολογίας

Οι Μεταπτυχιακές Διπλωματικές εργασίες εκπονούνται αποκλειστικά από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και τις μεταπτυχιακές φοιτήτριες που τις έχουν αναλάβει, διαφορετικά ο φοιτητής ή η φοιτήτρια διαγράφεται. Σε περίπτωση, που έχει ήδη λάβει τον σχετικό τίτλο σπουδών (Δ.Μ.Σ.), αυτός ανακαλείται με σχετικές αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων.

Τα κείμενα των διπλωματικών εργασιών πρέπει να είναι πρωτότυπα. Οι προσφυγές σε έργα άλλων συγγραφέων πρέπει να τυγχάνουν ανάλογης παραπομπής και να ακολουθούνται οι καθιερωμένοι κανόνες αξιοποίησης εξωτερικών πηγών στη συγγραφή επιστημονικών εργασιών. Σημειώνεται ότι η οποιαδήποτε αντιγραφή έργου άλλου/ης συγγραφέα ή δημιουργού θεωρείται σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα, αντίκειται στο δίκαιο περί πνευματικής ιδιοκτησίας (βλ. ν.2121/1993) και υπόκειται στις προβλεπόμενες ρυθμίσεις περί εννόμου προστασίας (άρθρα 63Α-66Δ).

Άρθρο 23.

Ειδικές Διατάξεις

Οποιοδήποτε θέμα προκύψει στο μέλλον που δεν καλύπτεται από τη σχετική νομοθεσία ή τον παρόντα Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών, θα αντιμετωπιστεί με αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων και όπου απαιτείται με τροποποίηση του Κανονισμού.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1. Δίπλωμα Π.Μ.Σ.

Παράρτημα 2. Καθομολόγηση διπλωματούχου ΠΜΣ (Απόφαση της υπ' αριθμ. 21/19.1.2017 Συνεδρίασης της Συγκλήτου)

Παράρτημα 3. Σύντομη περιγραφή των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. «ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ» – «M.Sc. in ENVIRONMENTAL SCIENCES» που παρουσιάζονται στο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών του Π.Μ.Σ., στο άρθρο 10.1. του παρόντος Κανονισμού.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ -1-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣΑΡΙΘΜΟΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ : ....
ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΩΤ.: .....

Ο/Η...(ονοματεπώνυμο)
του ..(πατρώνυμο) και της ...(μητρώνυμο)
από τ... (πόλη γέννησης)

ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΕ ΕΠΙΤΥΧΩΣ ΤΟΝ (τριών εξαμήνων) ΚΥΚΛΟ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΑΙ ΑΝΑΚΗΡΥΧΘΗΚΕ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΟΣ ΤΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ»
«M.Sc. in ENVIRONMENTAL SCIENCES»

ΤΗΝ .....(ημερομηνία ανακήρυξης)

ΜΕ ΒΑΘΜΟ .....
(Χαρακτηρισμός)

(Πόλη Πανεπιστημιακής Μονάδας), (ημερομηνία ορκωμοσίας)

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ/ΙΣ

Ο/Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣΟ/Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ.....
(υπογραφή/ονοματεπώνυμο).....
(υπογραφή/ονοματεπώνυμο).....
(υπογραφή/ονοματεπώνυμο)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ -2-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Κάτοχος από σήμερα του Διπλώματος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «**ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**» του Τμήματος **ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ** του Πανεπιστημίου Αιγαίου στο όνομα της τιμής και της συνείδησής μου καθομολογώ, ενώπιον του/της Πρύτανη/εως του Πανεπιστημίου, του/της Προέδρου του Τμήματος, του/της Διευθυντή/τριας του ΠΜΣ, της ακαδημαϊκής κοινότητας του Αιγαίου και της κοινωνίας, ότι θα θεραπεύω την επιστήμη, θα επιδιώκω την προαγωγή και την αριότητα της επιστημονικής γνώσης με ευρύνοια και κριτικό πνεύμα, με αίσθημα ευθύνης και ελεύθερο φρόνημα, σύμφωνα με τις αρχές και τις γνώσεις που διδάχθηκα στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Κατά τη σταδιοδρομία μου, θα ασκώ τα δικαιώματα και θα εκπληρώνω τις υποχρεώσεις που συνεπάγεται η ιδιότητα του/της διπλωματούχου του Πανεπιστημίου Αιγαίου με ευσυνειδησία, ήθος, αξιοπρέπεια, όπως επιτάσσουν η επιστημονική δεοντολογία και η ακαδημαϊκή ελευθερία.

Θα συνυπηρετώ την προσωπική μου πρόοδο και την κοινωνική ευημερία.

Θα αποφεύγω κάθε άδικη και άνομη πράξη, θα προασπίζω τη δημοκρατία, την ελευθερία, την ισότητα και τη δικαιοσύνη.

Θα υπερασπίζομαι πάντοτε τα δικαιώματα των συνανθρώπων μου και θα ενεργώ με γνώμονα το σεβασμό της φύσης.

Θα προσβλέπω ως ενεργός/ή και δημιουργικός/ή πολίτης και επιστήμονας σε μια κοινωνία δίχως έμφυλες, φυλετικές, θρησκευτικές, κοινωνικές, πολιτισμικές και πολιτικές διακρίσεις και διαχωρισμούς.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ -3-

Σύντομη περιγραφή των μαθημάτων του Π.Μ.Σ.
«ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ» –
«M.Sc. in ENVIRONMENTAL SCIENCES»

που παρουσιάζονται στο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών του Π.Μ.Σ., στο άρθρο 10.1. του παρόντος Κανονισμού.

1. ENVR_511 Ερευνητικές Μέθοδοι/ Research methods (Y)

Οι κύριες διδακτικές ενότητες του μαθήματος είναι: Εισαγωγή στην έρευνα. Τι είναι έρευνα, τύποι έρευνας και διαφορά μεταξύ μελέτης και έρευνας. Μεθοδολογίες συγγραφής επιστημονικού κειμένου. Ο ρόλος του επιχειρήματος στην κριτική επισκόπηση της βιβλιογραφίας. Σκοπός, στόχοι και υποθέσεις εργασίας. Ποσοτικές μέθοδοι έρευνας. Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας. Μελέτης περίπτωσης. Παρουσίαση αποτελεσμάτων και προσεγγίσεις στη συζήτηση. Οι φοιτητές, με την ολοκλήρωση του μαθήματος, θα πρέπει να είναι σε θέση να: (α) αναγνωρίζουν τις διαφορετικές προσεγγίσεις μεθοδολογίας έρευνας καθώς και τις ευκαιρίες και προκλήσεις που τις συνοδεύουν, (β) αναπτύσσουν σκοπούς και στόχους στην έρευνα καθώς και κατάλληλο μεθοδολογικό πλαίσιο έρευνας, (γ) είναι εξοικειωμένοι με τις αρχές σύνταξης επιστημονικού κειμένου

2. ENVR_512 Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Έρευνας/ Research Design: methods and strategies(Y)

Οι κύριες διδακτικές ενότητες του μαθήματος είναι: Περιγραφική στατιστική. Στοιχεία και κατανομές πιθανοτήτων. Δειγματοληπτικές κατανομές. Εκτιμητική. Έλεγχος υποθέσεων. Ανάλυση διακύμανσης. Μη παραμετρικές δοκιμές. Συσχέτιση. Απλή γραμμική παλινδρόμηση. Με την επιτυχή ολοκλήρωση αυτού του μαθήματος οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση να: (α) επιδεικνύουν την ικανότητα να εφαρμόσουν τις θεμελιώδεις έννοιες στη διερευνητική ανάλυση δεδομένων, (β) σχεδιάζουν μελέτες για τη λήψη δεδομένων, αποφεύγοντας κοινές ατέλειες σχεδιασμού που προκαλούν μεροληψία, αναποτελεσματικότητα και επίδραση μη ελεγχόμενων παραγόντων, (γ) κατανοούν τις βασικές έννοιες των πιθανοτήτων και τυχαίων μεταβλητών, τις βάσεις της Στατιστικής Συμπερασματολογίας και να εφαρμόζουν μεθόδους Συμπερασματολογίας που σχετίζονται με τους μέσους κανονικών κατανομών,

3. ENVR_513 Ειδικά Θέματα Περιβαλλοντικής Μηχανικής και Επιστήμης/ Special topics in Environmental Engineering and Science (E)

Παρουσιάζονται εξειδικευμένα θέματα της περιβαλλοντικής μηχανικής και επιστήμης από μέλη ΔΕΠ του Τομέα. Οι διαλέξεις διαφοροποιούνται ανά έτος. Ενδεικτικά οι διδακτικές ενότητες του μαθήματος περιλαμβάνουν: Wastewater treatment - Use of Moving Bed Biofilm Reactors (MBBR) for micropollutants removal. Air pollution and Clean Air Technology. Aquatic Pollution – Assessment of environmental status of water bodies in relation to toxic contaminants". Climate Change - Comparison of global precipitation datasets. Solid waste management – Composting. Environmental Health - Basic concepts and applications of environmental health studies.

4. ENVR_514 Ειδικά Θέματα Εφαρμοσμένης Οικολογίας/ Special topics in Applied Ecology (E)

Παρουσιάζονται ερευνητικά ζητήματα αιχμής στις επιστήμες της οικολογίας σε εξειδικευμένα θέματα της οικολογίας από μέλη ΔΕΠ του Τομέα. Οι διαλέξεις διαφοροποιούνται ανά έτος. Ενδεικτικά οι διδακτικές ενότητες του μαθήματος περιλαμβάνουν: Βιοποικιλότητα και περιοχές προστασίας της φύσης στη Λέσβο. Ενημέρωση και συμμετοχή πολιτών σε θέματα διατήρησης της βιοποικιλότητας. Η επίδραση των περιβαλλοντικών συνθηκών στη μετανάστευση και τη συμπεριφορά των πουλιών. Ατομοστραφή μοντέλα στην οικολογία. Οικολογία κοινοτήτων που αναπτύσσονται σε σερπεντινικά υποστρώματα.

5. ENVR_515 Ειδικά Θέματα Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών Περιβάλλοντος /Special Topics in the Social Sciences and Humanities of the Environment (E)

Παρουσιάζονται σύγχρονα περιβαλλοντικά θέματα που απασχολούν τις κοινωνικές επιστήμες από μέλη ΔΕΠ του Τομέα. Οι διαλέξεις διαφοροποιούνται ανά έτος. Ενδεικτικά οι διδακτικές ενότητες του μαθήματος περιλαμβάνουν: Δείκτες Βιώσιμου Τουρισμού. Προκλήσεις και Ευκαιρίες για την ανάπτυξη στρατηγικής εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Τοπικές κοινωνίες και χωροθέτηση δραστηριοτήτων.

6. ENVR_521 Έναρξη διπλωματικής εργασίας – εκτεταμένη βιβλιογραφική ανασκόπηση. Επιλογή προβλήματος και σύνδεση με υπάρχουσα πρακτική/ Starting the Dissertation thesis - Extended Literature review, Problem selection and relevance to existing practices/ knowledge (Y)

Το θέμα της εργασίας και η εκπόνησή της γίνονται υπό την επίβλεψη ενός μέλους ΔΕΠ.

7. ENVR_522 Ανάπτυξη και Εφαρμογή πειραματικού - θεωρητικού πλαισίου. Μεθοδολογική προετοιμασία – εντοπισμός και διαχείριση προβλημάτων. Πιλοτική εφαρμογή/ Developing the experimental design - theoretical framework, Preparing the research methodology - Identification and management of research problems, Pilot study (Y)

Το θέμα της εργασίας και η εκπόνησή της γίνονται υπό την επίβλεψη ενός μέλους ΔΕΠ.

8. ENVR_531 Ολοκλήρωση Διπλωματικής Εργασίας/ Completion of Dissertation thesis (Y)

Το θέμα της εργασίας και η εκπόνησή της γίνονται υπό την επίβλεψη ενός μέλους ΔΕΠ.

9. ENVR_532 Συγγραφή επιστημονικού άρθρου/ Writing of scientific paper

Το θέμα της εργασίας και η εκπόνησή της γίνονται υπό την επίβλεψη ενός μέλους ΔΕΠ.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Μυτιλήνη, 13 Ιουλίου 2018

Ο Πρύτανης

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΓΚΡΙΤΖΑΛΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.

- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσauξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσauξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότόπό μας.

